

Omin Jaloin -menetelmä Nurmijärven nuorisotyössä

- Menetelmän käyttökelpoisuus syrjäytymisen ehkäisemiseksi

Järvinen Jenna

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Otaniemi

Omin Jaloin -menetelmä Nurmijärven nuorisotyössä
- Menetelmän käyttökelpoisuus syrjäytymisen ehkäisemiseksi

Jenna Järvinen
Sosiaalialan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu 2012

Jenna Järvinen

Omin Jaloin -menetelmä Nurmijärven nuorisotyössä - Menetelmän käyttökelpoisuus syrjäytymisen ehkäisemiseksi

Vuosi 2012

Sivumäärä 39

Opinnäytetyössäni kuvailen Omin Jaloin -menetelmän käyttökelpoisuutta nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi Nurmijärvellä. Omin Jaloin -menetelmä on ennaltaehkäisevän lastensuojelun menetelmä. Menetelmä koostuu työntekijän ja nuoren tapaamisista, joissa käydään läpi nuoren elämää yhdessä eri osa-alueella tehtävien avulla. Menetelmä on kehitetty Lohjan nuorisotoimessa. Nurmijärvellä menetelmä on otettu käyttöön loppuvuonna 2010.

Opinnäytetyöni tarkoituksena on tutkia Nurmijärven sosiaalityöntekijöiden ja nuorisotyöntekijöiden kokemuksia menetelmän käyttökelpoisuudesta nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Aihe muodostui yhdessä Nurmijärven nuorisopäällikön kanssa.

Opinnäytetyöni on laadullinen opinnäytetyö. Aineisto kerättiin käyttämällä puolistrukturoitua teemahaastattelua. Haastattelut toteutettiin ryhmähaastatteluina sosiaalityöntekijöille ja nuorisotyöntekijöille. Haastatteluihin osallistui yhteensä viisi haastateltavaa. Haastattelujen aineisto analysoitiin sisällönanalyysin avulla. Keskeisenä teoriolina opinnäytetyössäni ovat syrjäytyminen, nuorityö sekä nuorisotyön ja ennaltaehkäisevän lastensuojelun yhteys.

Opinnäytetyöni tulokset kertovat menetelmän olevan hyvä ja käytännöllinen. Menetelmällä uskotaan saavan hyviä tuloksia aikaan ja sitä toivottaisiin kehitettävän. Omin Jaloin -menetelmälle nähtiin tulevaisuudessa merkittävä paikka syrjäytymisen ehkäisyssä, jos menetelmään panostettaisiin enemmän ja sitä voitaisiin kehittää. Menetelmä koettiin hyvänä lisäresurssina sosiaalityölle ja sen uskottiin vähentävän uusia lastensuojeluilmoituksia.

Tulosten perusteella työntekijät toivoivat menetelmän käyttöön selkeää rakennetta ja tiivistä yhteistyötä nuorisotyön ja sosiaalityön välille. Tärkeänä osana menetelmän toteuttamista nähtiin nuorisotyöntekijät, jotka ovat avainasemassa auttamassa nuoria syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Jenna Järvinen

“Own Feet” -method in Nurmijärvi youth work - The usefulness of the method to prevent exclusion

Year	2012	Pages	39
------	------	-------	----

In my thesis I am describing "by own feet"-methods' usefulness in preventing social exclusion in youth's life in Nurmijärvi. By own feet-method is a preventative method for child protection. Method consist of meeting between the youth and the worker, in which they go through youth's life in nine different parts of life with different excercises. This method was created in the city of Lohja. In Nurmijärvi this method has been used since the end of 2010.

The core of my thesis is to research the experiences of Nurmijärvi social-workers and youth-workers in usefulness of the method in preventing the social exclusion of the youth. This title of the thesis was created together with the head of the youth-work in Nurmijärvi.

My thesis is a qualitative thesis. The source material was collected by using half structured theme interviews. The interviews were carried out as group interviews for the social workers and youth workers. Interviews were attended by five participants. Material of the interviews was analyzed with content-analysis method. My core points of the thesis are youth work, social exclusion and the connection between youth work and preventative child protection work.

The results of my thesis show that the method is good and very usable. Method is believed to bring forth good results and it is a method which we should put some effort into. "by own feet"-method was seen having a remarkable role in the work of preventing the social exclusion, If the method was to be put more effort into and it could be developed along the way. The method was seen as a good extra resource for the social work and it was believed to reduce the amount of child protection notifications.

According to the results workers wished clear structure in the use of the method and close co-operation between the social work and youth work. In an important part of the implementation of the method was seen the youth workers who are in the key role helping the youth in the social exclusion.

Keywords: Own Feet -methods, youth work, social exclusion

Sisällys

1 Johdanto	6
2 Nuorten syrjäytyminen	7
2.1 Syrjäytyminen käsitteenä	7
2.2 Syrjäytyminen prosessina	9
3 Nuorisotyö	10
3.1 Nuorisotyön perusteet	10
3.2 Nuorisotyön ja ennaltaehkäisevän lastensuojelun yhteys	12
4 Omin Jaloin -menetelmä	13
4.1 Omin Jaloin -menetelmän sisältö	13
4.2 Ristiin peilaaminen Omin Jaloin -menetelmässä	14
5 Opinnäytetyön toteutus	15
5.1 Tutkimuskysymys ja informantit	15
5.2 Tutkimusmenetelmä	16
5.3 Haastattelujen toteutus	17
5.4 Aineiston analysointi	18
6 Tulokset	19
6.1 Menetelmän vahvuudet ja heikkoudet	19
6.2 Tapaamisten ja tehtävien toimivuus ja luotettavuus	21
6.3 Nuoren tilanteen arvioiminen ja syrjäytymisen ilmeneminen	23
6.4 Vanhempien roolin merkitys ja vanhempien tapaamisen tehtävien toimivuus ...	25
6.5 Menetelmän vaikutus työntekijöiden perustyöhön	26
6.6 Mitä haluttaisiin kehittää?	27
7 Pohdinta	28
7.1 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys	28
7.2 Tulosten pohdinta	29
Lähteet	32
Liitteet	34
Liite 1. Teemahaastattelurunko	34
Liite 2. Esimerkki analyysitaulukosta	35
Liite 3. Tutkimuslupa	38

1 Johdanto

Nuorisotyössä säästäminen on sama asia kuin maalaisi ruosteen päälle uuden pinnan. Välittömät vaikutukset voivat näyttää edullisilta, mutta materiaalin haurastuessa pinnan alla tulee pysyvä tilanteen korjaaminen lopulta kalliiksi tai jopa mahdottomaksi kunnille ja koko yhteiskunnalle. Summalla, jolla autetaan syrjäytynyttä nuorta laitoshoidossa vuosi, pystyttäisiin palkkaamaan kuntaan kaksi uutta nuorisotyöntekijää. Tästä syystä ennaltaehkäisevä työ on ensiarvoisen tärkeää. Nuorisotyöllä ja nuorisopolitiikalla on mahdollisuus ehkäistä nuorten syrjäytymistä, mutta tämä vaatii nuorisotyön voimavaroihin panostamista. (Kurikka & Mattila 1999, 76).

Nuorisotyön kehittämisen tulee seurata tiukasti yhteiskunnan kehittymistä. Kehittämisehdotusten tulee myös vastata nuorten sen hetkisiä tarpeita. Kehittäminen ei pidä olla itsetarkoituksellista ja kallista kouluttautumista sellaisten uusien trendien mukaisesti, joista nuoret eivät ole kiinnostuneet. (Kemppinen 1999, 67,96.).

Nuorisotyö on saanut kehittyä melko vapaasti ilman tutkijoiden, lainlaatija tai työnjohdon selkeää ohjailua. Nuorisotyön on katsottu olevan olemukseltaan luovaa ja luovuuteen liittyy tietty toiminnan vapaus. Nuorisotyön eri toimintamuodoilla on erilainen luonne. Esimerkiksi avointen ovien toiminta on suunnitelmallista, mutta sen sijaan erityisnuorisotyö on luonteeltaan melko vapaata ja sille suunnitelmallisuus on vieraampaa. Nuorisotyön tulee uusiutua jatkuvasti, jotta se jaksaisi kiinnostaa ja innostaa nuoria. Ajan muutos vaatii myös nuorten parissa toimivilta ammattilaisilta jatkuvaa itsensä kouluttamista ja ammattitaidon kehittämistä. Innostunut työntekijä on paras nuorten tuki ja innostuksen lähde. Postmodernin nuorison kohtaamiseen tulee olla lukuisia eri kasvatus- ja työskentelymenetelmiä, sillä nykynuoriso on vaativa asiakas. (Kemppinen 1999, 67,96.).

Opinnäytetyöni aihe tuli työelämälähtöisenä tarpeena ja on hyvin ajankohtainen. Opinnäytetyöni kuvaa miten Omin Jaloin -menetelmällä tuetaan nuoren syrjäytymisen ehkäisyä Nurmijärvellä. Opinnäytetyössäni kuvailen tarkemmin, miten työntekijät kokevat menetelmän käytökelpoisuuden, ja pystyykö menetelmä tukemaan nuorten syrjäytymisen ehkäisyä, joka on tavoitteena Nurmijärven lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa.

Opinnäytetyöni tarkoituksena on kuvata kokemuksia Nurmijärven kunnalle siitä, kannattaako Omin Jaloin -menetelmää kehittää. Toivon, että työlläni saadaan hyödyllistä tietoa Omin Jaloin -menetelmän käyttökelpoisuudesta nuoriso- ja sosiaalityön näkökulmasta.

2 Nuorten syrjäytyminen

Nuori viestittää maailmastaan monin eri tavoin. Nuori kertoo itsestään mm. eleillään, ilmeillään, liikkumisellaan, pukeutumisellaan, musiikkimieltymyksellään ja kielenkäytöllään. Hän viestittää monia asioita tavallisissa arkipäivän tilanteissa, ja hänellä on paljon kerrottavaa, mutta häntä ei ole aina helppo tulkita. Nuori osaa pitää monia asioita sisällään, toisin kuin esimerkiksi pieni lapsi. Nuoruus itsessään saattaa olla jo valtava kriisi. Nuorten läheiset joutuvat miettimään, onko käyttäytyminen enää normaalia. Nuorten psyykkisen pahoinvoinnin ja sosiaalisen sopeutumattomuuden syitä voidaan tarkastella eri näkökulmista. Nuorten ”pahaa oloa” voidaan tulkita eri tavoin niin hoidon arvioinnissa kuin toteutuksessa. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilen 2003, 105, 249).

Lasten ja nuorten syrjäytymisestä puhuttaessa ollaan ristiriitaisella alueella. Kuitenkin huoli heidän syrjäytymisriskistä tuottaa resursseja heidän auttamisekseen. Kääntöpuolena ovat auttavien tahojen ennakko-oletukset siitä, millainen on syrjäytymisvaarassa oleva nuori. Helposti saatetaan päätyä opettamaan instituutioissa (valmiiksi) määriteltä oikeanlaista tapaa toteuttaa arkea. Instituutioiden asiakkaana nuori on toisella tavalla velvollinen tekemään selontekoa elämäntavoistaan kuin nuori, joka toimii perheen suojissa ja sen tarjoamin voimavaroin. (Raitakari 2004, 56 - 73.)

Ne nuoret, jotka eivät sitoudu pyrkimään elämänhallinnassaan eteen- ja ylöspäin, ovat vaarassa pudota palveluista. Nuori saattaa saada leiman, että ei selviydy arjesta edes tuetusti. Sosiaalisten ongelmien katsotaan helposti johtuvan nuoren haluttomuudesta tai kyvyttömyydestä sopeutua yhteiskuntaan ja käyttäytyä sen vaatimusten mukaan. Tällöin olosuhteet, joissa he arkeansa rakentavat jäävät huomiotta. Nuorten elämänhallintaa tukevien instituutioiden tulisi antaa tilaa heidän omille tarinoilleen ja kohdata ne avoimesti, vaikka ne eivät olisikaan elämänhallinnan mallitarinoita. Mikäli nuori kokee tulevaisuutta ulkoisena ohjatuksi, saattaa hän vaikenemalla pyrkiä säilyttämään omaa tilaansa ja suojautumaan arvioilta ja kritiikiltä. Työskentelyn tavoite tulisi olla auttaa nuorta selviytymään hallitsemattomassa maailmassa eikä hallita nuoren maailmaa. (Raitakari 2004, 56 - 73.)

2.1 Syrjäytyminen käsitteenä

Syrjäytyminen käsitteenä ei ole yksiselitteinen, ja sille on annettu useita eri määritelmiä. Nuorista puhuttaessa on esitetty, että kyse olisikin enemmän syrjäytymisvaaraan joutumisesta eikä niinkään syrjäytymisestä. Suomessa syrjäytymiskäsite omaksuttiin 70-luvulla. Käsite syrjäytyminen kokoaa yhteen erilaisia sosiaalisia ongelmia. Syrjäytymisellä tarkoitetaan yksilön ja yhteiskunnan välisten sidoksien heikkoutta. Syrjäytyminen tulisikin nähdä ennen kaikkea prosessina, jossa elämänhallinnassa siirrytään kohti syrjäytymistä. Tarkasteltaessa syrjäyty-

mistä prosessina on tärkeää havaita, miten syrjäytymisen eri muodot yhdistyvät ja syrjäytyminen kasaantuu. Syrjäytymiseen vaikuttavat monet hyvinvointipuutteet, jotka heikentävät elämänhallintaa. Syrjäytyminen on sitä syvempää, mitä useammalla elämän alueella yksilö joutuu vetäytymään syrjään. (Aaltonen ym. 2003, 360 - 361).

Raunio (2006, 28-30) kuvaa syrjäytymisen käsitettä seuraavasti. Syrjäytymisellä on monenlaisia ulottuvuuksia; käsitteellä syrjäytyminen viitataan yleisesti niihin toiminnan ja tarpeentyydytyksen puuttiloihin, sillä ovat seurausta yhteiskunnan keskeisten toiminta-alueiden ulkopuolelle jäämisestä tai joutumisesta sekä näillä alueilla tarvittavien ja jaettavien pääoman muotojen puutteista. Nuoren elämässä tilanteen tekee riskialttiiksi useiden elämänmuutosten kasautuminen monilla nuorilla suhteellisen lyhyeen ajanjaksoon. Murrosikä muodostaa yksilön kehityksessä eräänlaisen taitekohdan, johon saattaa pakkautua liikaa tavaraa liian lyhyellä aikavälillä selvitettäväksi.

Syrjäytymistä voidaan tarkastella kolmelta kannalta: taloudelliset resurssit, sosiaaliset suhteet ja vaikuttamismahdollisuudet. Taloudelliset resurssit kytkeytyvät nuorten kohdalla perheen mahdollisuuteen tukea nuorta, sekä toisaalta nuoren mahdollisuuksiin osallistua työelämään. Nuorten pitkäaikainen työelämästä poissaolo saattaa johtaa syrjäytymisvaaraan. Nuorten vanhempien työttömyys taas heikentää luonnollisesti vanhempien kykyä tukea nuorta. (Aaltonen ym. 2003, 361).

Forssen (2004, 89-90) painottaa samaa, taloudellisissa resursseissa alaikäisten lasten kohdalla perheen taloudellinen tilanne on merkittävässä roolissa, huolimatta lapsen omista mahdollisista tuloista. Heikko taloudellinen tilanne voi vaikuttaa lapseen kahdella tavalla. Köyhyys aiheuttaa konkreettisia puutteita materiaalsiin resursseihin, jolloin tämä voi heijastaa lapseen arkielämän niukkuutena. Myös perheen sisällä saattaa syntyä paineita niukkuudesta joutuessa, jotka taas voivat heijastua lapseen vanhemmuuden heikentyneinä käytäntöinä tai perheen ilmapiiriin negatiivisuutena.

Sosiaalisten suhteiden ja vuorovaikutuksen ulkopuolelle jääminen aiheuttaa nuorelle vakavan syrjäytymisriskin. Nuoren integroitua yhteiskuntaan erilaisilla sosiaalisilla sidoksilla, joita ovat esimerkiksi koululla, työllä, perheellä ja kavereilla on keskeinen merkitys. Tutkimusten mukaan nuorella on oltava riittävä sosiaalisten siteiden muodostama verkosto, jotta nuori voi integroitua yhteiskuntaan. Voidaan olettaa, että sosiaalisten siteiden määrän vähäisyys tai niiden heikko laatu aiheuttavat sen, että yksilö on vaarassa syrjäytyä yhteiskunnasta. (Aaltonen ym. 2003, 361 - 362).

Vaikuttamismahdollisuuksien takia voi joutua suljetuksi monesta eri syystä. Etenkin nuorilla omien etujen valvomisen ja asioihin vaikuttamisen vähäisyys saattaa liittyä tiedon tai moti-

vaation puuttumiseen. Syrjäytyneille onkin ominaista vähäinen kiinnostus asioiden vaikuttamiseen. (Aaltonen ym. 2003, 362).

2.2 Syrjäytyminen prosessina

Nuorten syrjäytyminen on monimutkainen prosessi, johon vaikuttavat erilaiset riskit ja niistä selviytyminen sekä erilaisten hyvinvointipuutteiden kasaantuminen eri elämänvaiheissa. Ilmiön monimuotoisuuden takia tarkkoja tilastoja syrjäytyneistä tai syrjäytymisvaarassa olevista ei ole olemassa. Arviona on kuitenkin esitetty, että noin 2-5 % kustakin ikäluokasta on syrjäytymisvaarassa. Yhteiskunnalle nuorten syrjäytyminen aiheuttaa suuria kustannuksia, mutta nuorelle ja heidän vanhemmilleen syrjäytymisestä aiheutuvaa henkistä kärsimystä ei voi rahassa mitata. (Aaltonen ym. 2003, 362).

Syrjäytyminen on muutosprosessi, johon voidaan hakea selityksiä sekä yksilöstä että häntä ympäröivästä yhteiskunnasta ja kulttuurista, tai näiden keskinäisestä suhteesta. Poikkeavuus voi liittyä myös muihin elämänvaiheisiin tai valintoihin, mutta se voi aiheutua myös yksilön tai ihmisryhmän joutumisesta yhteiskunnan eri toiminta-alueiden reuna-alueille sekä tähän tilanteeseen liittyvistä uhkakuvista. Tällaisia uhkakuvia voivat olla esimerkiksi vanhempien moniongelmaisuuteen liittyvä lasten syrjäytymisen uhka, nuoren heikkoon koulumenestykseen liittyvä jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäämisen uhka tai kouluttamattomuuteen ja määrääikäisiin työsuhteisiin liittyvä työttömyyden uhka. Myös lapset ja nuoret voivat olla eri elämäntilanteissa vaarassa syrjäytyä, koska lapsen arjen elämän ympäristöt ovat moninaiset. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että syrjäytymisvaara johtaisi riskiryhmään kuuluvien lasten ja nuorten syrjäytymiseen automaattisesti. (Forssen, Laine & Tähtinen 2004, 78 - 83).

Järvisen ja Jahnukaisen (2001, 135.) mukaan syrjäytymisen prosessin voi jakaa viiteen eri tasoon. Ensimmäisellä tasolla tarkoitetaan ongelmia kotona ja/tai koulussa. Toisella tasolla tarkoitetaan epäonnistumista koulussa tai koulun keskeyttämistä. Kolmannella tasolla tarkoitetaan heikkoa asemaa työmarkkinoilla. Neljännellä tasolla tarkoitetaan taloudellisia ongelmia ja viidennellä tasolla tarkoitetaan elämänhallinnan ongelmia, kuten päihde- ja mielenterveysongelmat, rikollisuus. (Suutari 2001, 135.)

Omin Jaloin -menetelmässä keskitytään yhdeksään eri osa-alueeseen: perhe, raha, koulu, kaiverit, harrastukset ja vapaa-aika, seurustelu, päihteet, rikokset ja terveys.

Syrjäytymiseen vaikuttavia tekijöitä voi olla kaikilla näistä osa-alueista, mikä näkyy selkeästi Järvisen ja Jahnukaisen syrjäytymisen prosessimallissa. (Suutari 2001, 135.)

Nykypäivänä lasten elinolosuhteet ovat parantuneet. Kasvatuksessa korostetaan yksilöllisyyttä ja lapsen tarpeita. Lapsille tämä antaa suuremman vapauden, mutta tuo myös mukanaan pai-

neita yhä varhaisemmassa vaiheessa kannettavasta vastuusta omasta elämästään. Näin ollen lapset joutuvat yhä useammin käsittelemään yksin erilaisia paineita ja ahdistuksen aiheita. Yksi lasten keskeisimmistä kehitystekijöistä onkin lasten ja vanhempien välinen vuorovaikutus. (Forssen ym. 2004, 92 - 93.)

3 Nuorisotyö

3.1 Nuorisotyön perusteet

Nuorisolain (27.1.2006/72) mukaan nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat ensisijaisesti valtio, kunnat ja nuorisojärjestöt. Nuorisotyölain velvoittaman nuorisotyön tavoitteita toteutetaan kunnissa nuorisotyöllä ja -toiminnalla. Kuntien järjestämä nuorisotoimen nuorisotyö on perusluonteeltaan ennaltaehkäisevää, täydentävää sekä palvelevaa toimintaa. Nuoriin kohdistuvaa korjaavaa ja suojelevaa työtä tehdään myös muilla toimialoilla. Kokonaan nuorisotoimen hoidettavina ovat useimmissa kunnissa tietyt toiminnot, mutta suurta osaa hoidetaan yhdessä muiden kunnallisten toimialojen tai ulkopuolisten tahojen kanssa. (Kurikka 1999, 10.)

Nuorisotyön vaikutukset ovat valmiuksia lisääviä ja samalla ongelmattomuutta ylläpitäviä. Välittömimmillään nuorisotyö on tukevaa ja sellaisena ongelmia ennaltaehkäisevää ja negatiivisia kehityskulkuja katkaisevaa. Nuorisotyöhön kuuluu kasvatuksellisia aineksia ja se rakentaa nuorille oppimisympäristöä. Tällaisia vaikutuksia nuoriin voi olla myös vanhemmilla, sukulaisilla, ystävillä, koululla ja sosiaalityöllä, mutta mikä erottaa nuorisotyön omaksi alakseen ja perustelee sen tarpeellisuutta yhteiskunnalle? (Cederlöf 1998, 13.)

Keskeistä nuorisotyössä on tavoitteellisuus. Nuorisotyö tavoittaa nuoria monesti paremmin kuin muut yhteiskunnan käytännöt. Nuorisotyö kykenee tavoittamaan myös niitä nuoria, joita muut käytännöt eivät tavoita ollenkaan. Nuorisotyössä keskeinen toimintaympäristö on nuorten vapaa-aika. Nuorisotyö mahdollistaa ja tarjoaa vapaa-ajantoimintoja, joihin nuori osallistuu vapaaehtoisesti. Vapaa-aika on positiivista omaa aikaa, jota odotukset, velvollisuudet, perinteet ja instituutiot eivät sitovasti määrää. Siksi nuorisotyö on erityisesti vapaa-ajan kulttuurin tukijana tavoittaa nuoria paremmin kuin muodollisemmat instituutiot. (Cederlöf 1998, 15.)

Nuorisotyö voidaan jakaa kahteen toimialueeseen sen mukaan painotetaanko työssä yleisten nuorisoasioiden hoitoon ja niiden vaikuttamiseen ilman säännöllistä kontaktia nuoriin vai painottuuko se enemmän kentällä tehtävään toimintaan nuorten parissa. Näitä muotoja voidaan nimittää myös välilliseksi ja välittömäksi nuorisotyöksi. (Aaltonen ym. 2003, 240). Välillisessä nuorisotyössä painottuvat erilaiset hallinnot ja kehittämistehtävät, nuorisotoiminnan edelly-

tysten yleinen järjestely, palveluiden tuottaminen nuorten tarpeisiin ja monenlainen nuorisopoliittinen vaikuttaminen. Välittömässä nuorisotyössä painottuvat nuorisotoiminnan järjestäminen ja siihen osallistaminen, kaikenlainen nuorta yleisesti tukeva ja kasvattava työ ja erilaisia palveluja välittömästi nuorille tarjoava työ. Välitön nuorisotyö voi siis olla kerho- ja harrastetoimintaa, leiri- ja seikkailutoimintaa sekä erilaisia tapahtumia. Nuorisotoimessa voi myös työskennellä työntekijä, jonka työ painottuu erityisesti vapaa-ajan toimintaan ja ennaltaehkäisevään työhön. (Aaltonen ym. 2003, 240.)

Yksi nuorisotyön muoto on erityisnuorisotyö. Cederlöf (1998, 23-24) mukaan nuorisolaissa on määritelty, että nuorisotyön tulee olla nuorten elämäntaitoja vahvistavaa ja syrjäytymistä ehkäisevää työtä ja toimintaa. Erityisnuorisotyön kohteena olevat nuoret ovat juuri syrjäytymisuhkan alla tai jo syrjäytyneitä. Näin ollen, erityisnuorisotyössä pyritään elämäntaitojen vahvistamiseen.

Erityisnuorisotyö on sosiaalista työtä joka etenee nuorten tarpeista. Työllä pyritään auttamaan ja tukemaan nuoria heidän ongelmatilanteissaan sekä auttamaan nuoria elämänhallinnan taitojen vahvistamisessa. Erityisnuorisotyöllä pyritään myös luomaan uusia toimintamalleja ja eri yhteistyötahojen kanssa. (Tiäksää, erityisnuorisotyö 2009.)

Nuorisotyössä painotetaan nykyisin myös paljon etsivään nuorisotyöhön. Etsivän nuorisotyön perustehtävänä on etsiä, löytää ja auttaa nuoria, jotka ovat avun tarpeessa, eivätkä jostain syystä käytä olemassa olevia palveluita tai eivät ole tulleet niissä autetuksi. Etsivän työn tehtävänä on myös täydentää olemassa olevia nuorten palveluita ja kertoa niistä nuorille sekä tiedottaa eri toimijoita nuorten tarpeista ja näin edistää palvelutarjonnan kehittymistä. (Huhtajärvi 2008, 446)

Etsivän nuorisotyön peruseriaatteena on vapaaehtoisuus. Nuori voi itse valita, haluaako hän kontaktin etenevän vai ei. Nuori voi myös itse päättää mistä hän haluaa keskustella työntekijän kanssa. Toisena peruseriaatteena on vaitiolovelvollisuus. Ainoastaan silloin kun nuori voi luottaa siihen, ettei hänen asioistaan puhuta ilman hänen lupaa, uskaltaa hän käyttää työntekijää apunaan. (Huhtajärvi 2008, 446)

Nykyisin nuorten syrjäytymiseen liittyvässä keskustelussa on alettu puhumaan enemmän nuorten hyvinvoinnista ja sen riskeistä. Syrjäytymisen ehkäisyn sijaan puhutaan varhaisesta puuttumisesta ja silloinkin korostetaan mieluummin varhaista tukea. Lainsäädännön muutosten yhteydessä painopistettä on haluttu siirtää ehkäisevän työn suuntaan. Lastensuojelulakiin (2008.) kirjattiin uutena velvollisuutena kunnille ehkäisevän lastensuojelun järjestäminen, nuorisolain muutos toi lakiin uuden velvoitteen etsivän nuorisotyön järjestämisestä.

3.2 Nuorisotyön ja ennaltaehkäisevän lastensuojelun yhteys

Nuorisotyö ja sosiaalityö toimivat erillisestä ja erilaisesta lainsäädännöstä huolimatta samoilla tehtäväalueilla, koska säädösten periaatteet ovat samankaltaisia. Molempien lakisäateisenä tehtävänä on nuoren elämäolosuhteiden ja hyvinvoinnin vahvistaminen, vaikka tehtävä painottuu ja ilmaistaan eritavalla. (Pohjola 2009, 30 - 31).

Nuorisolain (2006,1§) tarkoituksena on *”tukea nuoren kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuoren aktiivista kansalaisuutta ja nuoren sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuoren kasvu- ja elinoloja”*. Käsitteellisesti (2§) määritellään siten että, nuorisotyöllä ymmärretään *”nuoren oman ajankäyttöön kohdistuvaa aktiivisen kansalaisuuden edistämistä samoin kuin nuorten sosiaalista vahvistamista, nuoren kasvun ja itsenäistymisen tukemista sekä sukupolvien välistä vuorovaikutusta”*. (Pohjola 2009, 30 - 31).

Lastensuojelulain (2007, 1§) tarkoituksena on *”turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun”*. Lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun lisäksi kunnan tulee järjestää lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi ehkäisevää lastensuojelua. Lain toinen luku keskittyykin erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen. Sen mukaan (7§) kunnan viranomaisten on *”seurattava ja edistettävä lasten ja nuorten hyvinvointia sekä poistettava kasvuolojen epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä”*. Ehkäisevää lastensuojelua todetaan laissa (3§) olevan myös muilla tehtäväalueilla, esimerkiksi neuvolatyössä ja terveydenhuollossa, päivähoidossa, opetuksessa sekä erikseen mainittuna nuorisotyössä annettava erityinen tuki. (Pohjola 2009, 30 - 31).

Politiikkatasolla tehtäväkenttä yhdentyy. Nuorisopolitiikan tavoitteena on nuorten kasvu- ja elinolosuhteiden parantaminen. Lastensuojelussa puhutaan vastaavasti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisestä sekä kasvuolojen epäkohtien poistamisesta ja ehkäisemisestä. Sanalliset ilmaisut hiukan eroavat toisistaan, mutta tavoitellun toiminnan ydin on sama: lasten ja nuorten hyvinvoinnin varmistaminen. Jos nämä tavoitteet ja politiikat yhdistetään, niin nuorten asioiden voisi ajatella kehittyvän varsin voimakkaasti. (Pohjola 2009, 31).

Nuoriso- ja sosiaalityön kentät ovat monin tavoin risteäviä ja yhtenäisiä, vaikka niiden yhteiskunnallisissa tehtävämääritelmissä onkin eroja. Toisaalta erojen mukainen toiminta voidaan hahmottaa molemmilla kentillä toisen tehtävää tukevana. Sosiaalityön keskiössä on ehkäisevätyö ja varhainen puuttuminen. Vastaavasti nuorisotyössä keskiöön voidaan ottaa erityisnuorisotyö. Molempien kenttien toiminnassa korostuu politiikkatyö ja siihen sisältyvä suunnitelmallinen nuorten elinolojen ja hyvinvoinnin edistäminen. Kysymyksiä herättääkin, kuinka aktiivisesti nuorisotyöntekijät ja sosiaalityöntekijät tekevät rakenteellista työtä yhdessä. (Pohjola 2009, 34 - 35).

Sosiaalityö on käytännön lastensuojelutyön vuoksi keskittynyt eniten asiakaskohtaiseen yksilö- ja perhetyöhön, jotka ovat taas nuorisotyössä vähemmän käytössä. Nuorisotyössä ei käytetä kategoriaa asiakas, vaan nuori. Nuorisotyön erikoisalueet kuten erityisnuorisotyö ja etsivätyö tuovat nuorisotyön rajapinnoille sosiaalityön kaltaisia yksilöllisen tuen elementtejä. (Pohjola 2009, 34 - 35).

Omin Jaloin -menetelmä tukee hyvin sosiaalityön ja nuorisotyön yhteistyötä. Asiakkaat eivät kuulu suoraan sosiaalityön piiriin, vaan jäävät siihen välimaastoon. On löydetty menetelmällinen keino tehdä nuorisotyössä ennaltaehkäisevää lastensuojelua, ettei nuori siirtyisi lastensuojelun asiakkaaksi.

4 Omin Jaloin -menetelmä

4.1 Omin Jaloin -menetelmän sisältö

Omin Jaloin -menetelmän ovat kehittäneet Lohjan kaupungin viisi nuorisotoimen työntekijää. Omin Jaloin -hanke on saanut alkunsa vuonna 2007 ja se on osa valtakunnallista Kaste- hanketta. Nurmijärven kunta on kouluttanut henkilökuntaa Omin Jaloin -menetelmään loka- marraskuussa 2010. Koulutukseen osallistui nuorisohjaajia, kuraattoreja, terveydenhoitaja, nuorisoperhetyöntekijä sekä sosiaalityöntekijä. Joulukuussa 2010 aloitettiin ensimmäiset asiakastapaamiset.

Omin Jaloin -menetelmä on ennaltaehkäisevän lastensuojelun menetelmä, jossa on tarkoituksena kartoittaa nuoren elämää yhdeksältä eri osa-alueelta. Osa-alueet ovat perhe, seurustelu, päihteet, terveys ja hyvinvointi, koulu, raha, harrastukset ja vapaa-aika, kaverit ja rikkeet. Menetelmä on tarkoitettu 12-17-vuotiaille nuorille. Omin Jaloin -menetelmän tavoitteena on nuorta suojaavien tekijöiden sekä riskitekijöiden kartoittaminen sekä saada nuori ymmärtämään itse oman elämänsä mahdollisia ongelmia.

Asiakkaat ohjataan menetelmään Nurmijärvellä pääsääntöisesti sosiaalityöntekijöiden kautta. Asiakaspolku etenee niin, että kun nuoresta tulee lastensuojeluilmoitus ja sosiaalityöntekijät toteavat, ettei lapsi ja perhekohtaiseen selvitykseen ole tarvetta, mutta työntekijälle jää kuitenkin jonkinlainen huoli nuoren elämästä, hän lähettää perheelle kirjeen ja tarjoaa nuorella ja hänen perheelleen mahdollisuutta osallistua Omin Jaloin -menetelmään. Perheellä on tämän jälkeen viikko aikaa päättää, haluavatko he osallistua menetelmään. Jos perhe haluaa osallistua menetelmään, he ottavat yhteyttä sosiaalityöntekijään, joka tekee tilauksen nuorisopalveluihin koordinoivalle työntekijälle. Tämän jälkeen nuorisotyössä jaetaan, kuka aloittaa menetelmä työskentelyn ja työskentely aloitetaan perheen kanssa. Jos perhe ei halua käyttää mahdollisuuttaan osallistua menetelmään, voivat he kieltäytyä siitä, ilman minkäänlaisia jat-

koseuraamuksia. Joissain tapauksissa myös kuraattori ja terveydenhoitaja voivat tehdä lähetteen Omin Jaloin -työhön.

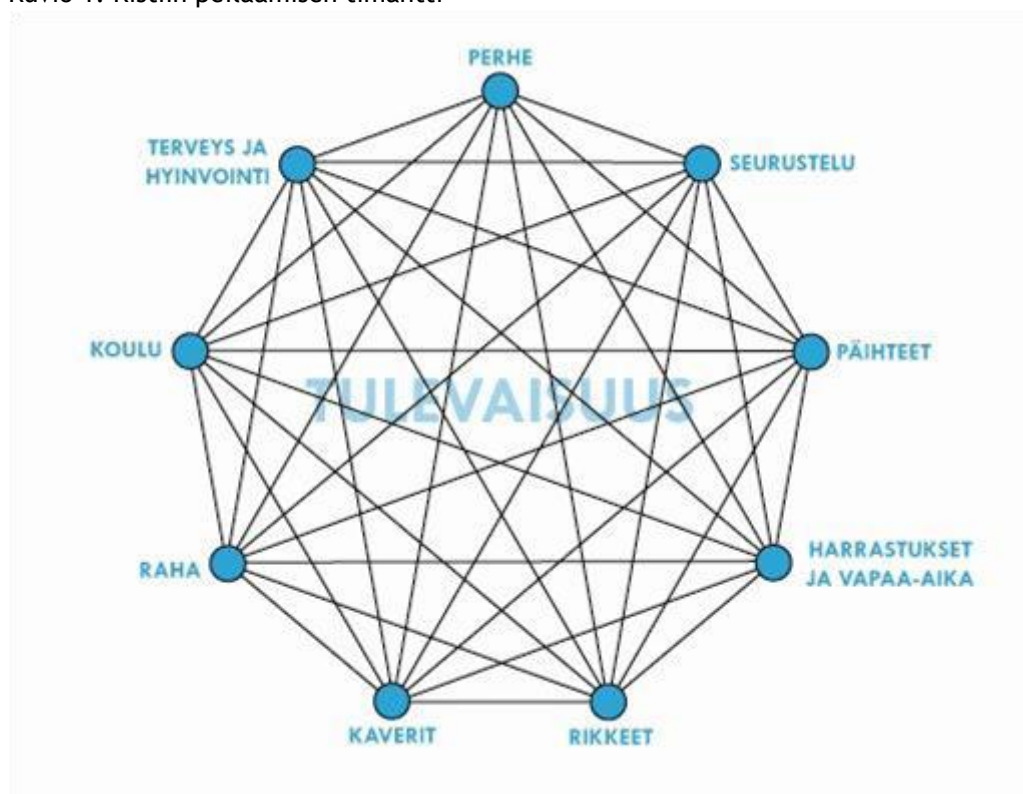
Menetelmän aikana nuorta tavataan 4-5 kertaa, joista viimeisellä tapaamisella ovat mukana myös lapsen vanhemmat. Jokaiselle osa-alueelle on oma tehtävä, jolla pyritään saamaan mahdollisimman laaja kuva nuoren tämän hetkisestä elämän tilanteesta. Tapaamisilla nuori tekee ensin itse tehtävän, jonka jälkeen aiheesta keskustellaan ja täydennetään tehtävää keskustelussa esiin nousseista asioista. Tehtäviä omin jaloin menetelmässä on yhdeksän, joissa kuvataan kattavasti nuoren elämää eri elämän osa-alueilla. Tehtävissä erityisen hyödylliseksi on osoittanut yhdeksän osa-alueen tarkasteleminen suhteessa toisiinsa. Omin Jaloin työryhmä kutsuukin tätä ristiin peilaamiseksi. (kts. alaluku 4.2) (Omin Jaloin työryhmä, 2010).

4.2 Ristiin peilaaminen Omin Jaloin -menetelmässä

Ristiin peilaamisen avulla pystytään paremmin huomioimaan se, että nuorten ongelmat ovat yksilöllisiä ja johtuvat monista eri tekijöistä. Nuoren tilannetta voidaan sen kautta arvioida kokonaisvaltaisesti ja tarkastella esiin tulleita riskitekijöitä laaja-alaisesti osana nuoren yleistä hyvinvointia. Nuoret eivät usein pysty tunnistamaan ongelmiaan, eivätkä varsinkaan yhdistämään niiden olevan seurausta jostakin. Esimerkiksi mahdollisia aggressiivisuus kohtauksia ei välttämättä osata yhdistää runsaaseen päihteiden käyttöön ja päinvastoin. Arvioimalla nuoren elämää laaja-alaisesti eri elämän osa-alueiden kautta sekä tarkastelemalla niitä suhteessa toisiinsa, voi yksittäisen riskitekijän tai suojaavan tekijän summa ollakin suurempi kuin vain yhdestä näkökulmasta tarkasteltuna.

Ristiin peilaamisen avulla pystytään kysymään samaa asiaa monelta eri kannalta ja näin mahdollisen valehtelun riski on pienempi. Esimerkkinä mainitsen nuorten päihdemittarin tarkastelemisen suhteessa muihin osa-alueisiin. Rahankäytön tehtävässä nuori mainitsee saavansa viikkorahaa kahdeksan euroa. Nuorten päihdemittarissa kerrottu päihteiden käytön määrä on kuitenkin arvoltaan reilusti yli kahdeksan euroa. Tällöin nuoren kanssa päästään keskustelemaan siitä, mistä hän saa rahan, jonka käyttää päihteisiin. Kuinka kaveripiiri tai seurustelukumppani vaikuttaa hänen päihteidenkäyttöön? Miten päihteet vaikuttavat nuoren vapaa-aikaan? Onko joku harrastus loppunut päihteiden käytön vuoksi? Onko päihteidenkäytöllä ollut vaikutusta nuoren kouluun liittyvissä asioissa? Onko päihteidenkäytöllä ollut vaikutusta nuoren terveyteen ja hyvinvointiin? Millaisia rikoksia tapahtuu liittyen alaikäisen päihteidenkäyttöön? Onko nuori tehnyt päihtyneenä tai päihteiden vuoksi jotain rikoksia? Työntekijä puolestaan saa ristiin peilaamisen timantista tukea arvioidessaan nuoren elämää kokonaisvaltaisesti. Laaja-alainen tarkasteleminen tukee myös suojaavien ja riskitekijöiden välisen suhteen arviointia. (kts. Kuvio 1.)

Kuvio 1. Ristiin pelaamisen timantti

(Omin Jaloin työryhmä, 2010. 17)

5 Opinnäytetyön toteutus

5.1 Tutkimuskysymys ja informantit

Opinnäytetyössäni kuvaillaan Omin Jaloin -menetelmän käyttökokemuksia työntekijöiden näkökulmasta. Tutkimuskysymykseksi muodostui millainen näkemys työntekijöillä on menetelmän käyttökelpoisuudesta nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä Nurmijärvellä.

Nuorten syrjäytymisestä puhutaan paljon mediassa ja näin ollen asia on hyvin ajankohtainen. Nurmijärvellä menetelmää on otettu käyttöön pikkuhiljaa. Opinnäytetyöni sai varsinaisen aiheen työelämälähtöisesti Nurmijärven nuorisopalveluista. Menetelmää tehdään osana nuorisotyötä, muttei sitä ole vielä lisätty nuorisotyöntekijöiden toimenkuvaan. Opinnäytetyölläni pyrin selvittämään juuri työntekijöiden näkökulmaa, onko menetelmään järkevää panostaa.

Omin Jaloin -menetelmä on kehitetty vahvistamaan ja tukemaan nuoren elämänhallinnan taitoja. Nuoren elämänhallinnan tukeminen on osana syrjäytymisen ehkäisyä.

Nurmijärvellä Omin Jaloin -työtä tekevät pääsääntöisesti Nurmijärven nuorisopalveluiden nuorisotyöntekijät. Menetelmään asiakkaat ohjautuvat Nurmijärven sosiaalityöntekijöiden kautta. Asiakasprosessi alkaa lastensuojeluilmoituksesta. Kun nuoresta tulee lastensuojelu ilmoitus,

eikä tämä aiheuta lastensuojelutarpeenselvitystä, mutta sosiaalityöntekijälle jää jonkin näköinen huoli nuoresta, voi hän ohjata nuoren Omin Jaloin -menetelmään. Näin ollen Omin Jaloin -menetelmän tärkeimmät työntekijät Nurmijärvellä ovat nuorisotyöntekijät ja sosiaalityöntekijät.

Haastateltavat työntekijät valikoituivat Omin Jaloin -menetelmää tehneistä työntekijöistä. Nuorisotyöntekijöistä haastateltaviksi valikoituivat työtä koordinoiva työntekijä sekä kolme muuta nuorisotyöntekijää. Tavoitteenani oli saada mahdollisimman kattava tutkimusjoukko, joten pyrin valitsemaan työntekijät siten, että he ovat tehneet työtä eri alueilla. Sosiaalityöntekijöistä haastatteluun valikoitui Omin Jaloin - tilauksia lähettävä sosiaalityöntekijä, sekä menetelmä koulutuksen käynyt sosiaalityöntekijä.

Haastattelut toteutettiin ryhmähaastatteluina. Toisessa ryhmähaastattelussa oli mukana nuorisotyöntekijät ja toisessa haastattelussa sosiaalityöntekijät. Haastattelupäivänä yksi nuorisotyöntekijä joutui perumaan haastatteluun osallistumisen, joten nuorisotyöntekijöistä haastatteluun osallistui kolme haastateltavaa. Sosiaalityöntekijöitä osallistui haastatteluun kaksi.

5.2 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valitsin laadullisen tutkimuksen eli kvalitatiivisen tutkimuksen. Kvalitatiiviselle tutkimukselle ominaista on kuvata todellista elämää todellisissa tilanteissa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tyypillistä on myös, että aineisto kerätään todellisista tilanteista, käyttäen tiedon lähteenä ihmisiä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 157.)

Eskolan ja Suorannan (1998, 16- 20) mukaan käytettäessä kvalitatiivista tutkimusmenetelmää tutkimuksen suunnitelma elää tutkimushankkeen mukana ja kvalitatiivisilla menetelmillä saavutetaan ilmiöiden prosessiluonne. Tyypillistä on tutkijan pyrkimys keskittyä tutkittavan ilmiön pienuuteen ja analysoida tätä mahdollisimman tarkasti. Näin ollen voidaan sanoa, että aineiston analysointi ja tulokset perustuvat tutkimuksen laatuun, eivät määrään. Hypoteesittomuus on myös laadullisen tutkimuksen tunnuspiirre. Hypoteesittomuudella tarkoitetaan, että tutkijalla ei saisi olla ennako-oletuksia tutkimuskohteesta tai tuloksista. Oleellista on tunnistaa tällaiset ennako-oletukset ja pyrkiä oppimaan uutta tutkimuksen edetessä.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tyypillinen aineistonkeruu menetelmä on haastattelu. Haastattelulle ominaista on se, että tutkijan on hankala tietää etukäteen vastauksien suuntia tai että tiedetään jo etukäteen, että vastaukset ovat monitahoisia. Haastatteluissa pystytään myös hyvin täydentämään vastauksia, toisin kuin esimerkiksi postikyselyissä. Haastatteluissa pysty-

tään lisäksi tarvittaessa käyttämään lisäkysymyksiä tai voidaan pyytää haastateltavia perustelemaan mielipiteitään. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara ym. 2007, 200 -201.)

Opinnäytetyöhöni valitsin haastattelumenetelmäksi puolistrukturoidun teemahaastattelun. Aihepiiri haastatteluissa on tiedossa, mutta kysymysten muoto ja järjestys eivät ole tarkkoja. Haastattelu on joustava ja lisäkysymyksille on mahdollisuus suunnitelmista huolimatta. Puolistrukturoitu teemahaastattelu on lomake- ja avoimen haastattelun välimalli. Teemahaastattelu sopii sekä kvalitatiiviseen että kvantitatiiviseen tutkimukseen. (Hirsjärvi ym. 2007, 203).

Teemahaastattelun muotona käytin ryhmähaastattelua, sillä tarkoituksena on kerätä aineistoa useammalta henkilöltä teema-alueiden mukaisesti. Ryhmähaastattelulla säästetään aikaa ja se on tehokasta. Lisäksi ryhmähaastattelun etuna on, että ryhmä voi edesauttaa toisia jäseniä muistamaan jotain tutkimuksen kannalta oleellista ja ryhmä voi auttaa mahdollisten väärinymmärrysten korjaamisessa. (Ojasalo ym. 2009, 100 - 102; Hirsjärvi & Hurme 2001, 47 - 48.) Ryhmähaastattelu on erityisen käyttökelpoinen silloin kun voidaan ennakoida, että haastateltavat arastelevat haastattelua. (Hirsjärvi ym. 2007, 205 - 206).

5.3 Haastattelujen toteutus

Suunnitellessani haastatteluja kävin tapaamassa Nurmijärven kunnan nuorisopäällikköä, jolta sain toiveita opinnäytetyöhöni. Opinnäytetyötä tehdessäni otin teemoja suunnitellessa huomioon nuorisopäällikön toiveet ja mielipiteet. Nuorisopäällikkö toivoi ensisijaisesti työntekijöiden kokemuksia menetelmästä ja sen toimivuudesta.

Opinnäytetyötäni varten hain tutkimusluvan Nurmijärven kunnan sivistystoimen johtajalta. Tutkimuslupaa hakiessani laitoin liitteenä tutkimussuunnitelmani, josta kävi ilmi opinnäytetyöni tarkoitus, teoria osuus sekä haastattelujen teemat.

Haastattelut oli tarkoitus toteuttaa neljän nuorisotyöntekijän ja kahden sosiaalityöntekijän kesken, kummatkin omana ammattiryhmänään. Nuorisotyöntekijöitä haastatellessani haastattelupäivänä yksi nuorisotyöntekijä joutui perumaan haastatteluun osallistumisen ja haastatteluun osallistui kolme nuorisotyöntekijää. Haastateltavista neljä oli naisia ja yksi mies.

Haastattelut toteutettiin marras- ja joulukuussa 2011. Haastattelut toteutettiin työntekijöiden työaikana heidän työpaikoillaan. Molemmat haastattelut kestivät puolestatoista tunnista kahteen tuntiin. Ennen haastattelua kaikille haastateltaville oli lähetetty haastattelun teemat, jolloin työntekijät pystyivät ennakkoon valmistautumaan haastatteluihin. Jokaiselta haastateltavalta pyysin luvan ennen haastattelua nauhoitukseen, analysoinnin helpottamiseksi.

Haastatteluissani oli kahdeksan teemaa, jotka olivat tapaamiset ja niiden sisältö, syrjäytymisen Omin Jaloin asiakkaila, nuoren tilanteen arvioiminen, tehtävien toimivuus ja luotettavuus, vanhempien tapaamiset, tapaamisten jälkeen, menetelmän vaikutus työntekijän perustyöhön, menetelmän vahvuudet ja heikkoudet. (kts. Liite 1.) Teemat nousivat osittain teoriastani, osittain Omin Jaloin työkirjasta sekä nuorisopäällikön toiveista.

Haastattelut toteutettiin molemmille ammattiryhmille samoin teemoin. Huomasin kuitenkin haastatteluissa, kuinka eri tavalla eri ammattiryhmät lähtivät miettimään vastauksiaan. Näissä tilanteissa piti esittää jonkun verran enemmän lisäkysymyksiä. Sosiaalityöntekijöiden oli vaikeampi löytää vastauksia tehtävien sisältöön, koska eivät käyttä tehtäviä työssään. Tästä syystä sosiaalityöntekijät käsittelivät joitain osa-alueita enemmän yleisellä tasolla.

5.4 Aineiston analysointi

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston kerääminen ja analysointi tapahtuvat yleensä osittain yhtä aikaa. Analysointivaiheessa kerätty aineisto hajotetaan pienemmiksi osiksi, joista muodostetaan myöhemmin johtopäätökset. (Metsämuuronen 2000, 51.) Analyysin tarkoituksena on tiivistää saatua aineistoa kuitenkin kadottamatta sen sisältämää informaatiota. (Eskola-Suoranta. 2008, 137).

Kaikilta haastateltaviltani pyysin erikseen luvan haastattelujen nauhoitukseen analysoinnin helpottamiseksi. Kaikki haastateltavat suostuivat nauhoitukseen. Haastattelujen jälkeen nauhoitettu aineisto litteroidaan, eli auki kirjoitetaan sanatarkasti. Litterointi voidaan tehdä joko kerätystä aineistosta tai valikoiden aihepiirien mukaisesti. Aineiston litterointi on tavallisempaa kuin päätelmien tekeminen suoraan nauhoista. (Hirsjärvi ym. 2007, 217). Haastattelujen jälkeen litteroin aineiston sanatarkasti. Litteroitua aineistoa syntyi yhteensä 14 sivua.

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston runsaus ja elämänläheisyys tekevät analyysivaiheen mielenkiintoiseksi ja haastavaksi. Aineisto voi olla valtaisa ja yleensä tutkija ei pysty hyödyntämään kaikkea materiaalia. Kaikkea materiaalia ei ole myöskään tarpeellista analysoida. (Hirsjärvi ym. 2007, 219-220).

Luokittelu on yksinkertaisin aineiston järjestämisen muoto. Siinä määritellään luokkia ja lasketaan, montako kertaa luokat esiintyvät aineistossa. Teemoittelu on luokittelun tapaista, mutta siinä painotetaan kunkin teeman sanomaa. Kyse on laadullisen aineiston pilkkomisesta ja ryhmittelystä aineiston mukaan. Teemahaastattelun avulla kerätty aineisto on helppo pilkkoa teemojen mukaisesti, kun haastattelun teemat muodostuvat itsestään jäsennyksen aineistoon. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 93.)

Aineiston analyysi lähtee liikkeelle alkuperäisilmausujen pelkistämisestä. Aineistolle esitetään tutkimusongelman mukaisia kysymyksiä. Tämän jälkeen pelkistetyt ilmaukset ryhmitellään samanlaisten ilmausujen joukoksi. Samaa tarkoittavat ilmaisut yhdistetään samanlaisiin luokkiin ja niille annetaan sisältöä kuvaava nimi. Luokkien muodostaminen on kriittinen vaihe analyysissa. Tällöin tutkija päättää millä perusteella ilmaisut kuuluvat samaan tai eri luokkaan. Analyysia jatketaan muodostamalla yhdistäviä tekijöitä alaluokkiin ja yläluokkiin. Yläluokkien jälkeen päästään yhdistävään luokkaan. Lopuksi luokkien avulla vastataan tutkimusongelmaan. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 101.)

Analyysimuotona käytin teoriaohjaavaa sisällönanalyysia. Teoriaohjaavassa sisällönanalyysissa on teoreettisia kytkentöjä, mutta ne eivät pohjaudu suoraan teoriaan. Teoriaohjaavassa analyysissa analyysiyksiköt valikoituvat aineistosta, mutta siinä aikaisempi tieto ohjaa analyysiä. Analyysissä on tällöin tunnistettavissa aikaisemman tiedon vaikutus, mutta aikaisemman tiedon merkitys ei ole teoriaa testaava, vaan uusia ajatuksia synnyttävä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 96-97).

Aineistoa analysoidessa jaottelin teemat värikoodein, jotta samanlaisten aihealueiden yhdistäminen olisi helpompaa. Haastateltavat koodittelin tuloksia varten nuorisotyöntekijä 1,2,3 ja sosiaalityöntekijä 1,2. Näin pystyin säilyttämään haastateltavien anonymiteetin.

Analyysivaiheessa keräsin alkuperäisilmauksista pelkistettyjä ilmauksia tiettyjen teemojen mukaisesti. Pelkistetyistä ilmauksista muodostui alaluokat, alaluokista muodostui yläluokat, jotka olivat tulosten kanssa samoja teemoja. Yläluokkien jälkeen muodostui yksi pääluokka, joka oli opinnäytetyössäni tutkimuskysymys. Luokkien muodostamisesta sain aikaiseksi analyysitaulukon (Liite 2), joka auttoi tulosten kirjoittamisessa. Molemmat haastattelut on analysoitu samalla tavalla. Alaluokkia muodostui yhteensä kymmenen, jotka olivat menetelmän hyvät puolet, menetelmän huonot puolet, tapaamisten sisältö, vanhempien tapaamisten vaikutus menetelmälle, vanhempien tapaamisen tehtävät, ammattiryhmien kokemukset menetelmästä ja asiakkaan ja työntekijän välinen vuorovaikutus. Yläluokkia muodostui yhteensä viisi, jotka olivat menetelmän vahvuudet ja heikkoudet, menetelmän toimivuus ja luotettavuus, syrjäytymisen ilmeneminen ja tilanteen arvioiminen Omin Jaloin asiakkaila, vanhempien roolin merkitys ja vanhempien tapaamisen tehtävien toimivuus sekä menetelmän vaikutus työntekijän perustyöhön.

6 Tulokset

6.1 Menetelmän vahvuudet ja heikkoudet

Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että menetelmän paras puoli on ehdottomasti menetelmän selkeys. Lähes kaikki ottivat esille myös menetelmän ennaltaehkäisevän puolen ja varhaisen puuttumisen. Ennaltaehkäisevän lastensuojelun merkitys tuli esille selkeänä vahvuutena sosiaalityöntekijöiden vastauksissa. Menetelmää kuvailtiin nuoren tukemiseksi nuorten omien voimavarojen kautta. Haastateltavat kuvailivat menetelmää nuoren kokonaisvaltaisen tilanteen kartoittamisella ja nuoren omien valintojen ja tekojen pohdintana.

*”Selkeä menetelmä ja tehtävät monipuolisia, niin niitä tulee ristiin peilattua”
(Nuorisotyöntekijä 1)*

”Kokonaisvaltainen tilanne kartoitus ja kun nuori joutuu miettimään omia tekoja ja valintoja suhteessa omaan elämään” (Sosiaalityöntekijä 2)

Moni otti esille menetelmän hyvänä puolena menetelmän kokonaisvaltaisuuden ja ristiin peilaamisen. Kaikki haastateltavat kokivat menetelmän vahvuudeksi sen kokonaisvaltaisuuden ja nuorten osallisuuden. Nuoren tulee miettiä omaan tulevaisuuttaan itse eikä kukaan tee tehtäviä nuoren puolesta. Tehtävien ristiin peilaaminen tuli esille monen haastateltavan vastauksissa.

”On hyvä jos mahdollisimman aikaisessa vaiheessa pystyttäisiin nuoren tilanteeseen puuttumaan kokonaisvaltaisesti ja näin ollen välttyttäisiin ehkä seuraavilta lastensuojeluilmoituksilta” (sosiaalityöntekijä 2)

Ristiin peilaamisen avulla pystytään paremmin huomioimaan se, että nuorten ongelmat ovat yksilöllisiä ja johtuvat monista eri tekijöistä. Nuoren tilannetta voidaan sen kautta arvioida kokonaisvaltaisesti ja tarkastella esiin nousseita riskitekijöitä laaja-alaisesti osana nuoren yleistä hyvinvointia.

Menetelmää kuvaillessa esille nousi kaikkien kohdalla vain positiivisia puolia. Menetelmää pidettiin selkeyden ansiosta myös vähemmän työllistävänä. Kaksi haastateltavista mainitsi menetelmän selkeyden hyvän työkirjan ansiosta.

Heikkoutena koettiin menetelmään kuuluvat tapaamiskerrat. Yksi haastateltavista mietti, ovatko ne syrjäytyneelle nuorelle liian vähäisiä. Tätä peilattiin myös siihen, miten nuoren saisi sitoutumaan pidempään työskentelyyn, kun menetelmään osallistuminen on vapaaehtoista.

Heikkoutena nousi esille myös työntekijöiden pätevyys, koettiin että nuorisotyöntekijät ovat oikeita toteuttamaan menetelmää, mutta onko heillä tarpeeksi kokemusta yksilötyöskentelystä.

Vahvuutena koettiin työn olevan niin matalan kynnyksen palvelu, että vaikka nuoret eivät olisikaan vielä syrjäytyneitä, mutta työ tapahtuu niin varhaisessa vaiheessa ja näin ollen ehkäisee syrjäytymistä.

”Koen, että työ on niin ennaltaehkäisevää, että välttämättä syrjäytyminen ei tässä vaiheessa vielä näy, mutta se voi silti ehkäistä sitä.” (Nuorisotyöntekijä 3)

Molemmat ammattiryhmät ottivat esille heidän välisen yhteistyön. Molemmat miettivät yhteistyön olevan riittävää, mutta voisi se olla vielä parempaa. Molemmilla pitäisi olla selkeät linjat miten menetelmää toteutetaan ja näkemys pitäisi olla kaikilla samanlainen. Työntekijät kokivat menetelmän olevan hyvin käyttökelpoinen ja siihen pitäisi panostaa vieläkin enemmän.

6.2 Tapaamisten ja tehtävien toimivuus ja luotettavuus

Menetelmän aikana tapaamisia on yleensä neljästä viiteen kertaan. Tapaamisten kestoa ei ole erikseen määritetty. Menetelmän aikana puututaan yhdeksään eri osa-alueeseen. Tehtäviä menetelmän aikana tehdään kymmenen.

Kaikki haastateltavat olivat ehdottomasti sitä mieltä, että tapaamisia pitäisi olla tiiviisti ainakin kerran viikossa. Suurin osa oli sitä mieltä, että tapaamiskertoja on riittävästi, mutta se riippuu paljon asiakkaan tarpeista. Hyväksi koettiin, että menetelmän tapaamiskertoja voi lisätä jos tarve vaatii.

”--aina on kuitenkin pelivaraa eri nuorten kohdalla jos on tarve enempään tai vähempään. Hyvä puoli on se, että työntekijä voi muokata itse menetelmän kulkua asiakkaan mukaan” (Nuorisotyöntekijä 2)

Kaikki nuorisotyöntekijät kuvasivat hyväksi, kuinka seuraavilla tapaamiskerroilla voi palata edelliskerran asioihin. Asioihin on hyvä palata varsinkin jos ne ovat jääneet mietityttämään työntekijää tai nuorta itseään.

Tehtävistä selkeästi nousivat esille kaverit ja koulutehtävä, jota kuvailtiin liian suppeaksi syrjäytymisen ehkäisyssä. Nuorisotyöntekijät miettivät nuorten syrjäytymisen riskejä ja näkyvyyttä nuoren vapaa-ajalla. Tehtävissä heidän mielestään käsitellään siihen nähden ihan liian vähän nuoren vapaa-aikaan liittyviä asioita.

”Niitä kavereita käsitellään ihan liian vähän. Se tehtävä vois olla samanlainen kun esimerkiksi terveys ja perhetehtävä” (Nuorisotyöntekijä 1)

”--vapaa-ajastakin vois olla enemmän kun se on tärkeä osa, mitä nuori tekee sillon” (Nuorisotyöntekijä 2)

Sosiaalityöntekijät ottivat nuorisotyöntekijöitä enemmän esille asiakkaiden menetelmään ohjautumisen syyt ja miettivät sitä kautta tehtävien toimivuutta syrjäytymisen ehkäisyssä. Sosiaalityöntekijät kokivat tärkeiksi osa-alueiksi päihteet ja rikokset. Sosiaalityöntekijät kokivat niiden olevan suurin syy ohjautumiseen Omin Jaloin -menetelmään tällä hetkellä.

Kaikki haastateltavat kokivat tehtävät luotettaviksi. Haastateltavat kuvailivat tehtävien luotettavuuden mittareiksi ristiin peilaamisen. Työntekijät olivat sitä mieltä, että varmasti menetelmässä osataan valehdella mutta toistuvuus lisää luotettavuutta. Yksi nuorisotyöntekijöistä otti esille myös työntekijän roolin. Miten osataan ottaa asiat esille, jos huomaa nuoren vedättävän. Sosiaalityöntekijä toi esille myös valehtelemisen toisen puolen.

”--pitäis osata valehdella aika sujuvasti, että pystyis aina vastaamaan samalla tavalla” (Nuorisotyöntekijä 1)

”Toisaalta tälle menetelmälle ei tule lisäarvoa jos tulee ilmi, että nuori valehtelee. Menetelmän salaisuus on se, että joka tapauksessa nuori joutuu miettimään omaa elämäänsä. Vaikka nuori puhuisi mitä, mutta jos se saa nuoren ajattelemaan omia asioitaan niin jossain voidaan mennä eteenpäin” (Sosiaalityöntekijä 1)

Tehtävien määrästä oltiin yksimielisesti sitä mieltä, ettei niitä tulisi lisätä. Nuorisotyöntekijät kokivat kuitenkin oleelliseksi muutaman tehtävän sisällön muokkaamisen. Rikokset ja rahankäyttötehtävät koettiin kahden haastateltavan mielestä muokattaviksi, mutta selkeää kehittämisideaa niihin ei vielä syntynyt. Omin Jaloin asiakkailla on tällä hetkellä ollut eniten ongelmia juuri rikollisuus ja päihdealueilla, joten tehtävät niistä voisivat olla kattavampia.

”--muutamat tehtävät voi olla kyllä selkeämpiä. Ehkä niitä voisi vähän yksinkertaistaa” (Nuorisotyöntekijä 1)

Terveys ja perhetehtävä mainittiin kahdesti hyvinä ja kattavina tehtävinä.

Sosiaalityöntekijät kokivat rikostehtävän hyvin olennaisena osana menetelmää. Tällä hetkellä lastensuojelu ilmoituksia tulee paljon juuri näpistysten takia. Tärkeää olisi jos siihen pystyt-

täisiin puuttumaan heti, jolloin voitaisiin ehkä välttyä uusilta lastensuojeluilmoituksilta. Tähän Omin Jaloin - työ antaa hyvät edellytykset. Sosiaalityöntekijät miettivät tätä myös siltä kannalta, ettei heillä ole resursseja välttämättä puuttua tällaisiin tilanteisiin, jolloin kierre saattaa jatkua.

Nuorisotyöntekijät ajattelivat tehtävien kehittämisen olevan helpompaa sen jälkeen kun menetelmää on toteutettu jonkun aikaa. He toivoivat enemmän peilauspintaa hankalimmista asiakkaista, jolloin tehtävien toimivuutta voitaisiin testata eri tavoin.

6.3 Nuoren tilanteen arvioiminen ja syrjäytymisen ilmeneminen

Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että syrjäytyminen voi ilmetä kaikilla osa-alueilla. Yksi haastateltavista otti esille, kuinka Omin Jaloin - työ on niin varhaisessa vaiheessa tapahtuvaa, ettei syrjäytymisen oireita välttämättä ole havaittavissa, mutta näin ollen voi kuitenkin ehkäistä sitä. Kaikki haastateltavat mainitsivat tässä kohdassa ennaltaehkäisevän työn merkityksen.

Kukaan nuorisotyöntekijöistä ei kokenut lastensuojeluilmoituksen olevan syrjäytymisen peruste, mutta olivat sitä mieltä, että vaikka nuori tulisi mistä syystä tahansa menetelmään voi ongelmat löytyä ihan joltain muulta osa-alueelta.

”menetelmän aikana voi tietysti selvitä suuriakin syrjäytymisen riskejä, joita menetelmän aikana voidaan käydä läpi” (Nuorisotyöntekijä 3)

Nuorisotyöntekijöistä kaikki olivat sitä mieltä, että tämän hetkiset asiakkaat ovat olleet vielä hyvin helppoja, eikä niinkään syrjäytyneitä. Sosiaalityöntekijät taas olivat sitä mieltä, että menetelmään lähetetyt voivat olla jollain osa-alueella syrjäytyneitä.

”joissain tapauksissa on kyllä selkeästi ollut syrjäytymisen elkeitä, että menetelmä siihen tilanteeseen ainakin sopii syrjäytymisen ehkäisyksi” (Sosiaalityöntekijä 2)

Vaikka nuorisotyöntekijät kokivat asiakkaiden olleen helppoja tapauksia, olivat he myös sitä mieltä, että se on hyväksi, kun menetelmän käyttöönottoa harjoitellaan. Kaikki heistä olivat yksimielisiä siitä, että aluksi on hyvä harjoitella menetelmän toteutusta, jonka jälkeen on valmiimpi ottamaan vastaan haastavampia asiakkaita.

”Hyvä, että nää on ollut näin helppoja, että on voinut harjoitella menetelmän käyttöä” (Nuorisotyöntekijä 2)

”Jos nyt eka olis tullut joku moniongelmainen niin olis varmaan lyöty hanskat tiskiin.” (Nuorisotyöntekijä 3)

Haastatteluissa otin esille Järvisen ja Jahnukaisen(2001)kuvaamat syrjäytymisen prosessin eri tasot, joiden mukaan syrjäytymisen prosessi jakautuu viiteen eri tasoon. Nuorisotyöntekijät kokivat asiakkaiden luokittelun hankalaksi ja mahdollisesti myös tarpeettomaksi. Sosiaalityöntekijät sen sijaan ajattelivat arvioinnin kehittämisideana loppuyhteenvetoon. Sosiaalityöntekijät toivoivat, että loppuyhteenvetoon voisi lisätä arviointia nuorentilanteesta vieläkin enemmän.

Nuorisotyöntekijät kokivat tasojen olevan liian jyrkkiä, eivätkä välttämättä oikein kohdistu Omin Jaloin nuoriin. Yksi nuorisotyöntekijöistä oli kuitenkin sitä mieltä että koulun ja päihdepuolen asioissa voisi hyvinkin käyttää näitä tasoja.

”Tämä työ on kyllä niin varhaista havaitsemista, mutta toki voidaan arvioida” (Nuorisotyöntekijä 3)

Sosiaalityöntekijät miettivät myös asiaa siltä kantilta, että kenelle on hyötyä arvioinnista. Itse nuorelle vai hänen kanssaan työskenteleville? Sosiaalityöntekijät toivat esille, kuinka Omin Jaloin menetelmää kuvaa paremmin termi elämänhallinnan tukeminen kuin syrjäytyminen. Sosiaalityöntekijät kuvasivat sitä, kuinka syrjäytymissana koetaan aina hyvin negatiivisena.

”--Omin Jaloin menetelmää kuvaa paremmin elämän hallinnan tukeminen kuin syrjäytyminen. Syrjäytymissana on niin laaja ja sitä viljellään hyvin paljon” (Sosiaalityöntekijä 2)

Menetelmän sisältöä syrjäytymisen ehkäisijänä arvioitiin kaikkien haastateltavien kesken hyvin samantapaisesti. Kaikkien mielestä kaikki ennaltaehkäisevä työ auttaa nuoria, vaikkei olisikaan vielä syrjäytynyt. Haastatteluissa tuli esille, että menetelmän kaikki osa-alueet voivat tukea hyvin nuorten syrjäytymistä. Nuorisotyöntekijät kokivat, että menetelmään tulleet tämänhetkiset asiakkaat eivät ole olleet vielä kovin syrjäytyneitä, vaan niin sanotusti ”helppoja tapauksia”. Kaikki haastateltavat kuitenkin kokivat menetelmän niin ennaltaehkäisevänä, että sitä kautta se on sisällöllisesti hyvä ehkäisemään syrjäytymistä.

6.4 Vanhempien roolin merkitys ja vanhempien tapaamisen tehtävien toimivuus

Omin Jaloin menetelmässä vanhempia tavataan yhden kerran, joka ajoittuu menetelmän viimeiseksi tapaamiskerraksi. Tapaamisessa on tarkoituksena käydä läpi nuoren tekemiä tehtäviä ja tehdä yhdessä vanhempien kanssa Huolimato niminen tehtävä.

Suurin osa oli sitä mieltä, ettei vanhempien tapaamiskertoja tulisi olla enempää. Haastateltavat pohtivat, että menetelmä on tarkoitettu kuitenkin nuorille, eikä heidän vanhemmilleen. Vanhempien tapaaminen koettiin hyväksi ja ehkä jopa terapeutiksi asiaksi. Näin vanhemmat saattavat saada uutta tietoa lapsistaan.

”Menetelmä on kuitenkin tarkoitettu nuoren elämään. Tämä on kuitenkin Omin Jaloin, eikä äidin jaloin.” (Nuorisotyöntekijä 1)

Osa haastateltavista mietti, vaikuttaisiko se nuoren avoimuuteen jos vanhemmat olisivat enemmän mukana. Saisiko nuoreen niin hyvää kontaktia, jos vanhemmat olisivat enemmän mukana. Nuorisotyöntekijät miettivät vanhempien roolin olevan riittävä. Tapaamisia ennen ollaan yhteydessä vanhempiin, sekä viimeisellä tapaamiskerralla ja loppuyhteenvedon merkeissä. Kaikki olivat kuitenkin sitä mieltä, että tarvittaessa tilanteen mukaan, voi vanhempien kanssa tehdä tiiviimpääkin yhteistyötä.

Sosiaalityöntekijät pohtivat voisiko olla sellainen tapaaminen vanhempien kanssa missä ei ole nuorta paikalla ollenkaan. Pitkän pohdinnan jälkeen tulos oli, syntyykö siitä välttämättä hyötyä kummallekaan osapuolelle.

Huolimato-tehtävä koettiin hyväksi ja selkeäksi. Tehtäviä ei toivottu tapaamiseen lisää. Tärkeäksi osaksi vanhempien tapaamista koettiin nuoren tekemien tehtävien läpikäyminen. Vanhempien hyötyä menetelmästä mietittiin enemmän siltä kannalta, että he saavat istua saman pöydän ääressä keskustelemassa nuoren ongelmista ja näin ollen saada tietoa nuoren elämästä.

Kehittämistä olisi palautteen keruussa. Tällä hetkellä ei ole minkään näköistä palautejärjestelmää, joka koettiin kehittämisen paikaksi. Palautetta haluttiin saada niin nuorilta kuin heidän vanhemmiltaan. Palautteen avulla menetelmän kehittäminen saattaisi olla helpompaa.

Työntekijät miettivät kuinka menetelmä voi olla monelle vanhemmalle hyvin terapeuttinakin. Yhteistyötä mietittiin myös siltä kantilta, ettei vanhemmat välttämättä osaa hyödyntää kaikkea menetelmän aikana saatavaa tietoa. Tapaaminen vanhempien, nuoren ja Omin Jaloin työntekijän kanssa on hyvä kanava keskustella nuoren ja vanhemman välillä.

Sosiaalityöntekijät kertoivat saaneensa vanhemmilta palautetta menetelmästä, joka on ollut pelkästään positiivista.

6.5 Menetelmän vaikutus työntekijöiden perustyöhön

Nurmijärvellä menetelmää työssään käyttävät pääsääntöisesti nuorisotyöntekijät. Nuorisotyöntekijöille asiakkaat ohjautuvat sosiaalityöntekijän kautta. Menetelmää käyttävät myös oman työnsä apuna esimerkiksi kuraattorit ja terveydenhoitajat.

Nuorisotyöntekijät kokivat menetelmän hyvänä lisänä perustyölle. Nuorisotyötä ei muuten toteuteta yksilötyönä ja menetelmän avulla pystytään nuorille antamaan kahden keskistä aikaa. Kaikki olivat sitä mieltä että menetelmä on hyvä toteuttaa nuorisotyöntekijöiden kesken. Nuorisotyöntekijät ovat nuoren elämässä ulkopuolisempia tahoja, kuin esimerkiksi kuraattorit. Sosiaalityöntekijöillä on taas virka-aseman puolesta erilainen rooli.

”Menetelmä on tervetullut vaihtoehto, kun muuten ei yksilötyötä tehdä. Siinä kuulee paljon juttuja kun siinä saa kahdenkeskistä aikaa kun normaalityössä tavataan monia nuoria kerralla.” (Nuorisotyöntekijä 1)

Sosiaalityöntekijät ottivat esille menetelmän toimivuuden pienen huolen lastensuojeluilmoituksiin. Sosiaalityöntekijöille menetelmä on hyvä lisäresurssi. Aikaa ei riitä lastensuojelutarpeen selvityksiin kaikissa tapauksissa, jolloin Omin Jaloin -menetelmä antaa hyvät resurssit tällaisiin tilanteisiin. Toinen sosiaalityöntekijä jäi kuitenkin pohtimaan, mikä on Nurmijärven tarkoitus Omin Jaloin -menetelmän suhteen. Onko työhön tarkoitus panostaa vai onko kyseessä menetelmä jota voidaan käyttää satunnaisesti.

Kukaan haastateltavista ei kokenut menetelmää työlle rasittavana toimintana vaan päinvastoin uusia näkemyksiä tuovana toimintana. Sosiaalityöntekijät mieltivät voisiko nuorisotyöntekijöiden työaikaan sopeuttaa kuuluvaksi menetelmän käytön, niin että se olisi nuorisotyön resursseissa. Sosiaalityöntekijät uskoivat, että menetelmään voitaisiin lähettää enemmän nuoria, jos nuorisotyöntekijät pystyisivät ottamaan enemmän tilauksia vastaan.

”Sosiaalityöntekijöille menetelmä on hyvä lisäresurssi, jos menetelmä lähtisi pyörimään kunnolla, mutta sen pitäisi varmaan olla resurssina nuorisotyöntekijöiden toimenkuvassa” (Sosiaalityöntekijä 1)

Menetelmä koettiin nuoren kohtaamisena parhaimmillaan. Haastatteluissa nousi esille työntekijöiden vuorovaikutustaidot. Kaikki haastateltavat pohtivat työn olevan hyvä ja tarvittava lisä omalle työlleen. Haastatteluissa kävi kuitenkin ilmi, ettei menetelmä toimi niin kuin sen

toivottaisiin toimivan. Nuorisotyöntekijät ja sosiaalityöntekijät toivoisivat tekevänsä enemmän yhteistyötä toistensa kanssa, että menetelmä saataisiin hiottua toimivammaksi ja kaikkia palvelevaksi malliksi.

6.6 Mitä haluttaisiin kehittää?

Haastatteluissa tuli esille monta kehittämisehdotusta. Haastatteluissa kävi ilmi, että yhteistyö nuorisotyön ja sosiaalityön välillä voisi olla saumattomampaa ja parempaa. Sosiaalityöntekijät kokivat menetelmän tarvitsevan enemmän työntekijöitä. Haastatteluissa tuli esille, että menetelmään voitaisiin palkata oma puolikas työntekijä. Sosiaalityöntekijät eivät olleet varmoja, panostetaanko menetelmään vai tehdäänkö sitä vain silloin tällöin. Monessa kohdassa tuli esille sosiaalityöntekijöiden ja nuorisotyöntekijöiden välisen kommunikaation vähäisyys, joka taas rasittaa yhteistyötä. Esille tuli myös organisaatorakenteen ongelmakohdat, joiden takia menetelmä ei toimi niin kuin se voisi parhaimmillaan toimia. Esimerkiksi. Sosiaalityöntekijät uskoivat, että menetelmään olisi tulossa nuoria niin paljon, että siihen voitaisiin palkata puolikas työntekijä. Haastatteluissa kävi ilmi, että syksyllä 2011 asiakkaita oli ollut vain 6. Tämä on ristiriidassa siihen, että nuorisotyöntekijät kokivat, että olivat voineet ottaa enemmänkin nuoria syksyn aikana menetelmään.

Nuorisotyöntekijät kokivat menetelmän hyvänä lisänä työlleen, mutta olivat olleet halukkaita kehittämään työnsisältöä. Esille tulivat eritehtävien sisällöt, jotka voisivat olla vieläkin toimivampia. Joistain tehtävistä haluttiin luoda entistäkin laajempia. Aihealueista kouluun ja kaverisuhteisiin haluttiin lisää tehtäviä. Nuorisotyöntekijät kokivat niiden olevan iso osa nuoren elämää, mutta menetelmässä niitä käsiteltiin heidän mielestään liian vähän. Rikheet ja rikokset tehtävään toivottiin myös muutosta ja selkeyttä. Tehtävien kehittämisen kanssa toivottiin yhteistyötä sosiaalityöntekijöiden kanssa. Nuorisotyöntekijät kokivat, että he olisivat myös valmiita ottamaan vaikeampiakin asiakkaita vastaan, kuin mitä heillä on ollut ja halusivat miettiä, onko menetelmällä jokin tietynlainen tarkoitus ja ohjautuuko menetelmään hyvin samanlaiset asiakkaat.

Molemmissa haastatteluissa nousi esille palautejärjestelmän luominen. Tällä hetkellä palautetta ei kerätä ollenkaan. Haastatteluissa nousi esille, kuinka palautetta voisi kerätä nuorilta ja heidän vanhemmiltaan. Näin menetelmää voitaisiin kehittää asiakaslähtöisesti, jos palautteista nousisi esille jotain kehitettävää.

7 Pohdinta

7.1 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Laadullisessa tutkimuksessa luotettavuuden arviointi perustuu koko tutkimusprosessin teon eri vaiheisiin ja luotettavuuden tärkein kriteeri on tutkija itse. Erittäin oleellista on, että tutkija arvio luotettavuutta jatkuvasti jokaisen tekemänsä valinnan kohdalla ja perustaa toimintansa rehellisyyteen koko tutkimusprosessin ajan. (Vilkkä 2005, 158- 160, Eskola & Suoranta 1998, 211.)

Olen suhtautunut opinnäytetyössäni käyttämäni lähdemateriaaliin kriittisesti tutkimuksen luotettavuutta ajatellen. Lähdemateriaalissani on sekä uutta, että vanhempaa lähdekirjallisuutta. Olen kuitenkin pyrkinyt aina löytämään uusimman mahdollisen lähdemateriaalin. Valitessani tutkimus- ja analysointimenetelmää olen pohtinut tarkasti miksi kyseiset menetelmät soveltuvat opinnäytetyöhöni. Olen perehtynyt niiden periaatteisiin ja käyttöaiheisiin, noudattaakseni luotettavaa toimintaa opinnäytetyöprosessissani. Koko opinnäytetyönprosessin ajan arvioin opinnäytetyön luotettavuutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Opinnäytetyössäni pyrin tutkimuksen pätevyyteen kuvaamalla tarkasti kaikki tutkimuksen eri vaiheet. Noudatan laadullisen tutkimuksen periaatteita ja toimintani perustuu rehellisyyteen koko prosessin ajan. Opinnäytetyössäni keräsin tutkittavan aineiston haastattelemalla. Aineiston luotettavuutta tässä parantaa se, että haastattelut nauhoitettiin ja nauhoituksen jälkeen litteroitiin sanatarkasti ja vääristelemättä. Tulosten kirjoittamisen jälkeen tutkimusaineisto hävitettiin. Opinnäytetyössäni olen säilyttänyt kaikkien haastateltavien anonymiteetin, eikä missään tutkimuksen vaiheessa haastateltavien henkilöllisyys tule esille.

Tutkimuksen eettisyys on sidoksissa tutkimuksen uskottavuuteen, jonka saavuttaminen edellyttää tutkijoilta hyvän tieteellisen käytännön noudattamista. Tutkimuseettinen neuvottelukunta on laatinut yhteistyössä suomalaisen tiedeyhteisön kanssa ohjeet hyvästä tieteellisestä käytännöstä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2001).

"Neuvottelukunnan laatimat tutkimuseettiset ohjeet pyrkivät määrittelemään hyvää tieteellistä käytäntöä ja sen loukkauksia monitieteisestä näkökulmasta" (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2001).

Haastattelun aikana kerätty aineisto on luottamuksellista ja tutkijana käsittelin sitä sen mukaisesti. Haastattelut nauhoitettiin ja aineiston analysoinnin jälkeen nauha tuhottiin. Haastatteluun osallistujien henkilöllisyyttä ei tuoda missään tutkimuksen vaiheessa julki ja tutkimuksen tulokset esitetään siten, että haastatellut eivät ole tunnistettavissa. (Tuomi &

Sarajärvi 2009, 132 - 133.) Haastatteluissa säilytin haastateltavan anonymiteetin, eikä tutkimuksen missään vaiheessa käy ilmi haastateltavan henkilöllisyys.

Opinnäytetyössä tutkimusaineiston käsittelyssä noudatin hyvän tieteellisen käytännön periaatteita ja näin ollen aineiston tuloksia ei väärennellä tai muuteta, vaan esitettiin tarkasti ja juuri niin kuin ne on saatu. Huolehdin tutkimuksen tarkasta raportoinnista aina suunnitelmasta tutkimuksen tuloksiin asti. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 132 - 133.)

Opinnäytetyössäni tein vain kaksi haastattelua ja haastatteluihini osallistui vain viisi työntekijää. Tämä voi olla haasteena tutkimuksen luotettavuudelle. Tosin mielestäni sain tutkimuskysymykseeni kuvaavia vastauksia, vaikka haastateltavia ei ollut enempää.

7.2 Tulosten pohdinta

Opinnäytetyöni tarkoitus oli kuvailla Omin Jaloin -menetelmän käyttökelpoisuutta nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä Nurmijärvellä. Painopisteenä opinnäytetyössäni oli nuorten syrjäytymisen ehkäisy, mutta opinnäytetyöllä pyrin selvittämään myös menetelmän käyttökelpoisuutta yleisesti.

Haastattelujen avulla sain paljon oleellista tietoa menetelmän toimivuudesta ja sen käyttökelpoisuudesta syrjäytymisen ehkäisyssä sekä paljon tietoa menetelmän kehittämisehdotuksista. Opinnäytetyöstä jätin pois tutkimuskysymykselle epäoleellisen tiedon. Opinnäytetyön tulokset esitetään tilaajalle kokonaisuudessaan elokuussa 2012. Silloin paikalla on niin sosiaalityön edustajia kuin nuorisotyön edustajia.

Tuloksissa kävin lyhyesti läpi joitain haastatteluissa esille nousseita kehittämisehdotuksia. Mielestäni sain tutkimuskysymyksen kannalta hyvää ja arvokasta tietoa ja uskon niistä olevan myös hyötyä Omin Jaloin -menetelmää kehittäville työntekijöille Nurmijärvellä. Nurmijärvi on ollut vahvasti mukana varhaisen puuttumisen hankkeessa varhaiskasvatuksessa. Mielestäni opinnäytetyöni tulokset osoittavat, että Omin Jaloin -menetelmä on varhaista puuttumista parhaimmillaan nuorten kohdalla. Toivoin, että opinnäytetyöni herättäisi ajatuksia siitä, miksei menetelmä kuitenkaan toimi halutulla tavalla.

Haastatteluihini osallistui kahta eri ammattiryhmää edustavia henkilöitä, mutta samanlaisin teemoin. Eri ammattiryhmien haastattelut erosivat paljon toisistaan. Sosiaalityöntekijät ja nuorisotyöntekijät ajattelivat työtä hyvin eri tavalla. Huomasin, että sosiaalityöntekijöille oli vaikeampaa vastata menetelmän käytäntöön liittyviin kysymyksiin, koska eivät käyttä mene-

telmää työssään. Haastattelut olisi voinut toteuttaa eri teemoin, niin haastatteluista olisi voinut saada syvällisempiä.

Opinnäytetyön hyödyllisyyttä on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Uskon kuitenkin, että opinnäytetyöstä on hyötyä Nurmijärvellä Omin Jaloin -menetelmää kehittäville päättäjille. Opinnäytetyön tulokset osoittavat selkeästi, että Omin Jaloin -menetelmään pitäisi panostaa vieläkin enemmän. Tulokset osoittivat monessakin kohdassa kehittämisen tarpeen. Kehittämis-ehdotuksia oli niin menetelmän sisällön kehittämisessä, kuin organisaatiokehittämisen tasolla. Toivoin, että kehittämisideoihin tartuttaisiin ja menetelmä saataisiin toimivaksi työvälineeksi. Menetelmää on toteutettu Nurmijärvellä niin vähän aikaa, että sen hyödyllisyyttä on vaikea mitata vielä. Opinnäytetyössäni kävi kuitenkin ilmi työntekijöiden mielteet työn hyödyllisyydestä ja toimivuudesta. Itse toivoisinkin, että tulokset antaisivat mahdollisuuden kehittää menetelmää ja toteuttaa sitä myös jatkossa Nurmijärvellä.

Haastatteluissa sosiaalityöntekijät ottivat puheeksi lisääntyvät lastensuojeluilmoitukset, joka on koko Suomea koskettava ongelma. Jos työntekijät uskovat menetelmän vaikuttavan parhaimmillaan lastensuojelu ilmoitusten vähenemiseen, pitäisi ehdottomasti menetelmään panostaa ja kokeilla voidaanko menetelmän avulla oikeasti vaikuttaa nuoren elämän hallintaan. Tästä syystä ihmettelenkin, että miksei Nurmijärvellä kehitetä menetelmää toimivammaksi, jos menetelmää tekevät työntekijät ovat vahvasti sitä mieltä, että menetelmällä pystytään vaikuttamaan nuoren elämään. Opinnäytetyössäni käyttämissäni lähteissä osoitetaan monessakin kohtaa syrjäytymisen tuomista yhteiskunnallisista haasteista. Jos menetelmä pystyy ajattamaan nuoria heidän elämän hallinnan tukemisessa, on se yhteiskunnalle hyvin paljon edullisempaa panostaa Omin Jaloin -menetelmään, kuin auttaa nuoria vasta silloin, kuin he ovat jo pudonneet yhteiskunnasta.

Opinnäytetyössäni peilaan vahvasti nuorisotyön ja sosiaalityön väliseen suhteeseen. Molemmat jo lainkin puitteissa tähtäävät samaan tavoitteeseen, mutta miksi yhteistyö ei silti toimi? Toivoisinkin, että opinnäytetyöni herättäisi ajatuksia, ovatko kunnan organisaatio rakenteet yhteistyön esteenä?

Tärkeä osa menetelmää on menetelmän ristiin peilaaminen. Melkein jokaisen teeman alla haastatteluissa sivuttiin ristiin peilaamisen tärkeydestä. Menetelmä on luotu hyvin ja ristiin peilaaminen auttaa työntekijää saamaan kokonaisvaltaisen kuvan nuoren elämästä. Myös nuorille olisi hyvä tuoda esille sitä, kuinka kaikki vaikuttavat kaikkeen. Esimerkiksi kuinka päihteiden käyttö vaikuttaa koulunkäyntiin, kavereihin, rikoksiin, terveyteen yms. Molemmissa haastatteluissa kävi ilmi, kuinka ristiin peilaaminen on suuri osa menetelmää. Mielestäni ristiin peilaaminen onkin menetelmän vahvuus.

Opinnäytetyötä tehdessä minulle syntyi uusia tutkimusaiheita. Mielenkiintoista olisi tutkia menetelmän asiakkaita, niin vanhempia kuin nuoriakin. Olisi kiinnostavaa tutkia menetelmän hyödyllisyyttä asiakkaiden näkökulmasta. Asiakkaat ovat kuitenkin menetelmässä avain asemassa. Haastatteluissani huomasin puutteita myös yhteistyössä sosiaalityön ja nuorisotyön välillä. Itse koen nuorisotyön olevan tärkeä osa ennaltaehkäisevää lastensuojelua ja näin ollen myös olennainen osa sosiaalityötä. Olisi mielenkiintoista tutkia syitä yhteistyön vähäisyydelle ja miten yhteistyötä voitaisiin parantaa.

Lähteet

- Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R. & Vilen, M. 2003. Nuoren aika. Porvoo: WSOY
- Cederlöf, P. 1998. Nuorisotyön yhteiskunnallinen merkitys. Helsinki: Nuorisasian neuvottelukunta.
- Eskola, J. & Suoranta J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Eskola, J. & Suoranta J. 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Finlex. Lainsäädäntö. Nuorisolaki 27.1.2006/72. Viitattu 31.3.2012.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>
- Forssen, K., Laine K., Tähtinen, J. 2004. Hyvinvoinnin tekijät ja uhat lapsuudessa. Teoksessa Juhila, K., Forsberg, H., Roivainen, I. (toim.) Marginaalit ja sosiaalityö. Jyväskylä: Kopijyvä Oy. 81-104.
- Hirsjärvi, S & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Yliopistopaino
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. Keuruu: Tammi.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja Kirjoita. Helsinki: Tammi
- Huhtajärvi, P. 2008. Ammatillinen etsivätyö. Teoksessa Hoikkala, T., Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: nuorisotutkimusseura
- Jahnukainen, M. Järvinen, T. 2001. Kuka meistä onkaan syrjäytynyt? Teoksessa Suutari, M. (toim.) Vallattomat marginaalit. Helsinki: Nuorisotutkimusseura
- Kemppinen, P. 1999. NUORISO 2000, Nuorisotyön käsikirja. Vantaa: Kustannusvalmennus P. & K. Oy.
- Kurikka, P., Mattila, S. 1999. Perustietoa nuorisotoimesta. Helsinki: Kuntaliiton painatuskeskus
- Metsämuuronen, J. 2000. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: International Methelp Ky.
- Pohjola, A. 2009. Nuorisotyön ja sosiaalityön rajapinnoilla. Teoksessa Raitakari, S., Virokanas, E. (toim.). Nuorisotyön ja sosiaalityön jaetut kentät. Helsinki: nuorisotutkimusseura
- Omin jaloin -työryhmä: Arola, M., Blomqvist, K. Hiltunen, T., Salminen, M. & Tarjanne, A. (toim.). 2010. Nummela: Oasis media
- Raitakari, S. 2004 b. Nuoren elämänhallinta: toivottua arkea ohjeistamalla? Teoksessa Jokinen, A., Huttu, L., Kulmala, A. (toim.) Puhua vastaan ja vaieta. Neuvottelu kulttuurisista marginaaleista. Tampere: Tammer-Paino, 56 - 73.
- Raunio, K. 2006. Syrjäytyminen, Sosiaalityötä kiinnostavia näkökulmia. Vaajakoski: Gummerus Oy.
- Sektoritutkimusneuvottelukunta. 2009. Syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret - esiselvitys. Tarja Heino & Tapio Kuure

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Tiede/setu/liitteet/Setu_10-2009.pdf. Luettu. 22.10.2011

Tiäksää, Porin kaupungin nuorten sivut. Viitattu 31.3. 2012.
<http://www.tiaksaa.fi/erityisnuorisotyo/erityisnuorisotyo>

Tuomi, J.& Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta
http://www.tenk.fi/hyva_tieteellinen_kaytanto/index.html. Luettu 22.8.2011

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Liitteet

Liite 1. Teemahaastattelurunko

Haastattelu runko:

1. Kuvaile mitä menetelmä tarkoittaa mielestäsi. Kerro samalla menetelmän kaksi parasta asiaa.
2. Tapaamiset ja sisältö
  - Miten usein tapaamisia pitäisi olla?
  - Kuinka paljon tapaamisia pitäisi olla?
  - Onko tapaamisten sisältö riittävä nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä eri osa-alueilla?
3. Kuvaile miten syrjäytyminen ilmenee Omin jaloin asiakkailla
4. Nuoren tilanteen arvioiminen
  - Miten menetelmän avulla voidaan arvioida nuoren tilannetta syrjäytymisen prosessissa? (Tasot: 1. Ongelmat kotona/koulussa 2. epäonnistuminen koulussa, koulun keskeyttäminen 3. heikko asema työmarkkinoilla 4. taloudelliset ongelmat 5. elämänhallinnan ongelmat (päihde, rikollisuus)
5. Tehtävien toimivuus ja luotettavuus nuorten kohdalla
  - Kuinka luotettavuutta voidaan tarkkailla?
  - Tehtävien määrä ja sisältö
  - Tehtävien kehittäminen syrjäytymisen ehkäisyn mittareina
  - Pystyykö nuori vastaamaan kysymyksiin työntekijää miellyttävällä tavalla?
6. Vanhempien tapaamiset
  - Miten vanhempia tuetaan menetelmän aikana ja mikä on vanhemman rooli?
  - Tehtävien määrä ja sisältö
7. Mitä tapahtuu tapaamisten jälkeen?
  - Jatkotoimenpiteet, yhteydenpito, sosiaalityöntekijän rooli?
8. Miten menetelmä vaikuttaa työntekijän perustyöhön?
9. Kerro, millaisia ovat menetelmän vahvuudet ja heikkoudet nuoren syrjäytymisen ehkäisyssä.
10. Mitä muuta haluat kertoa menetelmästä ja sen käyttökelpoisuudesta syrjäytymisen ehkäisyssä?

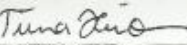
Liite 2. Esimerkki analyysitaulukosta

Alkuperäinen ilmaus	pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
<p>--siinä on niin monta eri osa- aluetta--"</p> <p>--selkeä menetelmä ja tehtävät niin monipuolisia, niin niitä tulee ristiin peilattua"</p> <p>--kaikenkattava menetelmä, joka on tarkoitettu ennaltaehkäise- vään lastensuojeluun--"</p> <p>"Menetelmässä ristiin pelaamisen eri osa-alueiden välillä tekee sitä kattavan--"</p> <p>"Menetelmä on ehdottomasti käyttökelpoinen ja siihen pitäisi panostaa-- "</p>	Menetelmän moni- puolisuus ja katta- vat osa-alueet	Menetelmän hyvät puolet	Menetelmän vahvuudet ja heikkoudet	menetelmän käyttökelpo- isuus
<p>"menetelmä on tarkoitettu en- nalta ehkäiseväksi ja varhaiseen puuttumiseen--"</p> <p>"Nuorta pystytään tukemaan hä- nen omien voimavarojen kautta ja toivottavasti mahdollisimman varhain"</p>	Nuorten ongelmien varhainen puuttumi- nen ja syrjäytymisen ennalta ehkäisy			
<p>--jos nuori on syrjäytynyt riittä- kö 4-5 tapaamiskertaa?--"</p> <p>--vaikeuksia asettaa nuoren si- toutuminen jos ennalta sovitut tapaamiset eivät riitä--"</p>	Tapaamiskertojen rajallinen määrä ja nuoren sitoutuminen	menetelmän huonot puo- let		
<p>"heikkoudet nousevat esille työtä tehdessä--"</p> <p>--yksilötyö voi olla heikkous, jos ei ole aikaisemmin tehnyt sellais- ta--"</p>	Työntekijöiden ko- kemus ja työtavat			
<p>--tapaamiset tulee toteutua ker- ran viikossa 4-5 kertaa yhteensä, en mä niitä lähtis mihinkään muuttamaan"</p> <p>"Ainakin kerran viikossa, niin menis sujuvasti eteenpäin, mutta voihan sitä tiivistää jos on tarve-- "</p> <p>--aina on kuitenkin pelivaraa eri nuorten kohdalla, jos on tarve enempään tai vähempään"</p> <p>--tapaamiset tulee toteutua ker- ran viikossa 4-5 kertaa yhteensä, en mä niitä lähtis mihinkään muuttamaan"</p> <p>"Ainakin kerran viikossa, niin menis sujuvasti eteenpäin, mutta voihan sitä tiivistää jos on tarve--"</p>	tapaamiskertojen määrä ja tiheys	tapaamisten sisältö	Menetelmän toimivuus ja luotettavuus	

”--aina on kuitenkin pelivaraa eri nuorten kohdalla, jos on tarve enempään tai vähempään”				
<p>”--kaikki ennaltaehkäisevätyö joka laittaa nuoren ajattelevaan omia asioitaan ehkäisee nuorta syrjäytymästä--”</p> <p>”--jos nuori itse oivaltaa syy- ja seuraussuhteen merkityksen tehtävien kautta, pystytään ehkäisemään syrjäytymistä.”</p> <p>”tehtävien osa-alueet on niin kokonaisvaltaisia, jos ne nyt ajatellaan nuoren elämää ja syrjäytymistä--”</p>	Tapaamisten ja tehtävien monipuolisuus -> ehkäisee syrjäytymistä			
<p>”--kun siinä on niin paljon toista, hälytyskellot kyllä soi jos nuori valehtelee--”</p> <p>”--päihdepuolta käydään niin paljon läpi, et pitäis olla melkonen pokerinaama jos pystyis valehdellen olla aina samaa mieltä”</p> <p>”--toisaalta tälle menetelmälle ei tule lisäarvoa, jos nuori tulee ilmi, että nuori valehtelee. Menetelmän salaisuus on se, että joka tapauksessa nuori joutuu miettimään omaa elämäänsä--”</p>	Ristiinpeilaaminen lisää tehtävien luotettavuutta	tehtävien toimivuus ja sisältö		
<p>”tehtäviä ei pitäis olla enempää, mutta niiden sisältöä pitäisi muokata--”</p> <p>”--muutamit tehtävät vois olla kyllä selkeempiä, ehkä niitä vois yksinkertaistaa--”</p> <p>”--asiakkaille on kyllä eniten pikurikollisuutta ja päihteiden käyttöä, että niitä tehtäviä vois sisällöllisesti muokata--”</p>	Tehtävien toimivuus ja -sisällön muokkaaminen nuorten ongelmia vastaaviksi			
<p>”--välttämättä vielä selviä syrjäytymisen oireita ei ole havaittavissa, koska työ on niin varhaisessa vaiheessa tapahtuvaa--”</p> <p>”--menetelmän aikana voi tietysti selvittää suuriakin syrjäytymisen riskejä, joita menetelmän aikana voi käydä läpi”</p> <p>”--näähän on ollut aika helppoja asiakkaita, et en sit tiiä onko ne viel syrjäytynyt--”</p>	Nuorten syrjäytymisen arviointi vaikeaa, koska työ on niin ennaltaehkäisevää	menetelmän asiakkaat	syrjäytymisen ilmeneminen ja tilanteen arvioiminen Omin jaloin asiakkailla	
”syrjäytymisen prosessitasoissa on melkein samat alueet, kun menetelmän tehtävissä, joten sitä kautta ongelmat pystytään myös	Syrjäytymisen prosessitasot vastaavat menetelmän osa-alueita, joissa näkyy	menetelmän osa-alueet syrjäytymisen prosessissa		

huomioimaan--”	nuoren syrjäytyminen			
”--vanhempien rooli on aika pieni menetelmän aikana, mutta menetelmä on tarkoitettu kuitenkin nuoren elämään--” ”--välttämättä nuoreen ei saisi niin hyvää kontaktia, jos vanhemmat olisi enemmän mukana--”	Vanhempien rooli pieni, mutta riittävä menetelmän aikana	Vanhempien tapaamisten vaikutus menetelmälle	Vanhempien roolin merkitys ja vanhempien tapaamisen tehtävien toimivuus	
”--luotettavuutta voidaan lisätä kuitenkin paljon tapaamalla vanhemmat-- voishan vanhempia nähdä ilman nuorta--”	Vanhempien tapaaminen lisää menetelmän luotettavuutta			
”--kyllä siinä tehtävässä vanhempi saa tukea kaikin puolin--” ”--se keskustelu herättää vanhemmissa varmasti paljon tunteita--voihan se olla hyvin terapeutistakin--”	Vanhempien tukeminen			
”--vanhemmilta saatu palaute on kyllä ollut pelkästään positiivista” ”--kokemuksena ne on tykännyt ja kokeneet sen ennen kaikkea hyödyllisenä--”	Vanhemmilta saatu positiivinen palaute			
”--vanhempien kanssa voisi tehdä enemmänkin tehtäviä, mutta huolimato tehtävä on kyllä hyvin katava--”	Huolimato tehtävä toimiva	vanhempien tapaamisen tehtävät		
”tehtävien määrä ei tuo vanhemmille välttämättä lisä hyötyä--uskon, että suurin hyöty on keskustelussa”	tehtävien määrä			
”--tervetullut vaihtoehto nuorisotyölle--” ”--nuorisotyössä ei paljon tehdä yksilötyötä, joka mahdollistaa ihan eritavalla kontaktin nuoreen--”	Menetelmä tuo vaihtelua nuorisotyölle	ammattiryhmien kokemukset menetelmästään	menetelmän vaikutus työntekijän perustyöhön	
”--iso voimavara ja lisäresurssi--” ”--varhaisen vaiheen puuttumiseen ei löydy niin paljon aikaa--”	Sosiaalityöntekijöille menetelmästä on lisä apua			
”--siinä saa aikaa kahdenkesken kun normaalityössä tavataan monia nuoria kerralla.” ”--sehän on asiakkaan kohtaamista parhaimmillaan--”	Nuoren kohtaaminen menetelmässä	asiakkaan ja työntekijän välinen vuorovaikutus		
”--nuorisotyöntekijä on vähän niinku ulkopuolinen tekijä, jolloin nuoren on helpompi avautua--” ”--työ kuuluu niille nuorisotyöntekijöille, jotka tekee nuorisotyötä--”	Menetelmää kuuluu tehdä nuorisotyöntekijät			

Liite 3. Tutkimuslupa

NURMIJÄRVEN KUNTA Sivistystoimi Sivistystoimenjohtaja	PÄÄTÖS 11.11.2011	§ 54
Asia	TUTKIMUSLUPA/Jenna Järvinen	
Selostus	<p>Jenna Järvinen opiskelee Laurea -ammattikorkeakoulussa sosionomiksi. Jenna Järvinen on sähköpostillaan 6.11.2011 hakenut tutkimuslupaa opinnäytetyöhön, jonka aiheena on tutkia Nurmijärvellä käyttöön otettua Omin jaloin -menetelmää. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää työntekijöiden kokemuksia Omin jaloin menetelmän käyttökelpoisuudesta nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Tutkimuksessa haastatellaan nuorisotyöntekijöitä, jotka käyttävät menetelmää sekä sosiaalityöntekijöitä, jotka ovat omin jaloin tilausten tekijöitä tai koulutuksen käyneitä.</p> <p>Opiskelija on salassapitovelvollinen saamiensa tietojen suhteen ja hänen tulee huolehtia, että yksittäisiä henkilöitä ei opinnäytetyössä voida yksilöidä.</p>	
Päätös	Päätän myöntää Jenna Järviselle tutkimusluvan proseminaaritöihin nuorisopalvelujen osalta sillä edellytyksellä, että tutkielman laatimisessa noudatetaan valtione- ja salassapitosäännöksiä. Lisäksi valmis tutkielma toimitetaan nuorisopalveluille ja allekirjoittaneelle.	
Allekirjoitus	 Tiina Hirvonen Sivistystoimenjohtaja	
Päätöksen nähtäväksi asettaminen	14.11.2011	
OIKAISUVAATIMUS	Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen, joka on toimitettava sivistyslautakunnalle 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen) sekä kunnan jäsen.	
OHJEET	<p>Oikaisuvaatimuskielelmä Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on ilmoitettava: 1. valittajan nimi, ammatti ja postiosoite (asiamiehen osalta vastaavat tiedot); 2. päätös, johon haetaan muutosta; 3. mitä osin päätökseen haetaan muutosta ja muutos, jota siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä 4. muutusvaatimuksen perusteet.</p> <p>Kirjelmä on vaatimuksen tekijän itsensä tai hänen valtuuttamansa asiamiehen allekirjoitettava ja siihen on liitettävä päätös, johon haetaan muutosta sekä selvitys siitä, mistä päivästä oikaisuvaatimuksen/valituksen tekemisen aika seuraavassa todetun mukaisesti lasketaan.</p> <p>Oikaisuvaatimusaika Oikaisuvaatimus- ja valitusaika lasketaan tiedoksisaannista.</p> <p>Asianosaiselle (se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa) lähetetään päätöstä koskeva pöytäkirjanote erikseen tiedoksi kirjeellä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäville.</p> <p>Oikaisuvaatimuksen toimittaminen muutoksenhakuviranomaiselle Oikaisuvaatimuskielelmä on muutoksenhakijan itsensä tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimi-</p>	

NURMIJÄRVEN KUNTA
Sivistystoimi
Sivistystoimenjohtaja

PÄÄTÖS

§ 54

11.11.2011

tettava taikka postitse lähetettävä oikaisuvaatimusviranomaisen kirjaamoon ennen oikaisuvaatimussajan päättymistä.

Oikaisuvaatimusviranomaisen osoite ja postiosoite:
Nurmijärven sivistyslautakunta
Katuosoite: Keskustie 2B, 01900 Nurmijärvi
Postiosoite: PL 37, 01901 Nurmijärvi

JAKELU

Jenna Järvinen
Merja Winha-Järvinen